

SÜNDINUD UUED VALLAKODANIKUD

Ruben Preobraženski

Ott Rull

Johan Romandi

Aurora Romandi

Ida Emilia Klaassen

Õnnitleme vanemaid!

Foto: Eesti merevägi

Fookus julgeolekul ja elanikkonna- kaitsel – Eesti 20 aastat NATO-s

Hiiumaa Teataja maikuise numbril ilmumise ajaks on Hiiumaa lähistel Eesti territooriumel ja majandusvööndis äsja lõppenud rahvusvaheline miinitõrjeoperatsioon **Open Spirit 2024**, mille miinituukrite baaslaager paiknes Sõru sadamas.

Operatsioon kestis koos ettevalmistava faasiga pea terve aprillikuu, mil Sõru ja Emmaste kandi elanikud võisid täheldada piirkonnas keskmisest oluliselt suuremat saginat. Mitu kohalikku on Hiiumaa Teatajale maininud, et vahvast rahvusvahelisest mereväelaste seltskonnast said selle ajaga peaaegu et kogukonna liikmed.

19. aprillil avas mereväe miiniveeskaja EML Wambola end Sõrus kõigile huvilistele. Lisaks sai tutvuda operatsioonil osalevate Eesti mereväe ja liitlasriikide miinituukritega, kes tutvustasid kohapeal enda varustust ja tehnikat.

Kevadtorm 2024 Hiiumaale mitu avalikku üritust

Sellega Eesti kaitseväge ja liitlaste kohalolek Hiiumaal aga ei piirdu. 6. – 15. maini toimub järjekordne suurõppus Kevadtorm, mis sel aastal jõuab ka Hiiumaale ning läbi mitme avaliku ürituse ka hiidlasteni.

10. mail jõuavad Heltermaa sadamasse Eesti mereväe alused. 10. mai pärastlõunal ja 11. mail on alused avatud kõigile huvilistele. Täpsem ajakava selgub mai alguses, soovime hoida silm peal nii Hiiumaa valla kui Eesti mereväe sotsiaalmeedial kanalitel.

Samal päeval (10. mai) tähistame Hiiumaal 20 aasta möödumist Eesti astumisest Põhja-Atlandi Organisatsiooni ehk NATO liikmeks. Hiiumaa vald koos kaitseministeeriumi, Europe Directi, Eesti mereväe, õhuväe

ja kaitsepolitseiga korraldab 10. mail kell 11.30–15.00 Kärkla kultuurikeskuses konverentsi „**NATO 20 – Eesti julgeolek**“, mille peaesineja on kaitseminister Hanno Pevkur.

Konverentsil vaadeldakse Eesti julgeolekut läbi mitme erineva prismi – Euroopa Parlamendi saadik Marina Kaljurand kõneleb sellest, milline paistab Eesti julgeolekuolukord Brüsselis vaadatuna; mereväe miinisõjajadivisjoni ülem kaptenleitnant Ott Laanemets kiikab olukorda merelt, õhuväe ülema asetäitja kolonel Riivo Valge vaatleb õhust ning kaitsepolitsei amet räägib sisejulgeoleku rollist julgeoleku tagamisel.

Konverents on avatud kõigile huvilistele. Osalemiseks palume registreeruda Hiiumaa valla kodulehel vald.hiiumaa.ee

Samal ajal on käimas kaitseväge suurõppus Kevadtorm 2024, mis toimub peamiselt Pärnumaal, Läänemaal, Saaremaal, Hiiumaal ning Viljandimaal Mulgi vallas.

Oluline info seoses õppusega Kevadtorm 2024

Suuremahulisi liikumisi on teedel üle Eesti ja õppus on kindlasti elanike tarvitumis silmapaistval kohal.

Sõidukite liiklemine, madallennud ja imitatsioonivahendite kasutamine tekitavad tavapärast rohkem müra. Kaitseväge palub võimaluse korral õppuste piirkonnas mürapelglikud loomad hoida siseruumides ning selgitada lastele toimuva põhjust.

Õppusel kasutatakse imitatsioonivahendeid, sealhulgas paukpadroneid ja õppegranaate. Kahtlase eseme leidmisel tuleb teavitada õppusel osalejaid ja häirekeskust telefonil 112.

Õppuse tegevus toob endaga kaasa aktiivse militaarlennutegevuse kogu

Eesti territooriumi kohal, mille käigus lendavad mitmesugused õhusõidukid: lennukid, helikopterid ja droonid.

Kaitseväge annab endast parima, et kasutada õppuse alasid hea peremehelelikult ja mõjutada nii vähe kui võimalik õppuse ajal tavapärasest argielu. Kui kellegi omand on saanud kahjustada, palub kaitseväge võtta ühendust õppuse tsiviil-sõjalise koostöö (CIMIC) kontaktidel: Kevadtormi tel +372 5745 0884 ja e-post kevadtorm@mil.ee.

Valmisolek on julgeolek

Julgeolekust räägitakse järjest laiemalt kui vaid sõjaline julgeolek. Selle oluline samm on ka elanikkonnakaitsel, mis tagab mistahes kriisis meie riigi toimimise.

Erinevateks kriisideks valmisolek on muutunud meie elu tavapäraseks osaks. Saarel elades oleme paljudeks ootamatusteks tõenäoliselt paremini valmis kui keskmine suurlinna elanik. Vast on meil kõigil kodus esmavajalikud varud. Siiski on viimastel aastatel meie turvalisuse parandamiseks suuri samme astunud nii eraettevõttjad, vabaühendused kui ka vallavalitsus ja riik.

Seekordsest Hiiumaa Teatajast leiab Hiiumaa valla esimese sellekohase ülevaate, piirdudes seekord üldisema, kõigile vajaliku infoga. Erinevatest kriisideks valmisolekut toetavatest tegevustest ja varustusest kirjutamisega jätkame järgmistes lehenumbrites.

Samuti leiab tänasest lehest loo sellest, kuidas Emmaste priitahtlikud pritsumehed loovad KÜSK-i toel mobiilset kerksuskeskust, mis aitab kogukonnal kriisilukorras paremini toime tulla.

TRIINU RAJASALU

KÄRDLA PÄEV 1. MAI 2024

Kärkla Keskväljakul

10:00	sekretariaat on avatud numbrite väljastamiseks ja registreerimiseks
10:30	lastejooksude soojendus (lavalt juhendamisega)
10:45	lõppeb lastejooksude kohapealne registreerimine
11:00	1–6 aastaste 150m jooksu start
11:05	7–8 aastaste 400m jooksu start
11:15	9–10 aastaste 800m jooksu start
11:25	11–12 aastaste 1200m jooksu start
11:30	lõppeb 5km jooksu ja kõnni kohapealne registreerimine
11:45	5 km distantsi soojendus (lavalt juhendamisega)
12:00	5km distantsi start
13:00	finiš suletakse (ajavõtt on elektrooniline)
13:30	autasustamine ja loosiuhindade loosimine

Registreerimine ja osalustasud

Eelregistreerimine on avatud <https://hiiumaasportkool.ee/> 05.04 – kuni 28.04.2024 kell 20:00. Eelregistreerimine tagab soodsama või tasuta osavõtumaksu!

Osalustasuga võistlusklasside tasu maksab samuti hiljemalt 28.04.2024 kell 20:00 Hiiumaa Vallavalitsuse kontole EE692200221068460924, selgituseks märgusõna „jooks“ ja kelle eest tasutakse.

Registreerimine ja osalustasu maksimine sularahas on võimalik ka võistluspäeval jooksul sekretariaadis (vt ajakava).

Loosiuhindade jagamine toimub ainult registreerunud osalejate vahel.

Kui laps osaleb mitmel jooksul, on vajalik tema registreerimine kõigile jooksudele.

KÄRDLA PÄEV 1. MAI 2024

KÄRDLA LINNA 86. AASTAPÄEV

Kärkla Keskväljakul

10:15 Kärkla päeva avamine, meeleeolu loob Kärkla puhkpill

10:30–13:00 Kärkla linna XXXIV jooks

13:30 parimate jooksjate autasustamine

14:00 kokkuvõtte visioonikonverentsist

14:15 isetegevuskontsert: Kärkla puhkpill, Kohvitantad, Naadresed, Tiina Tantsustuudio

15:15 kook ja jook

Kärkla Kultuurikeskuses

11:00–13:45 Kärkla visioonikonverents

- Kust me tuleme, kus oleme ja kuhu läheme
- Eesti väikelinnade identiteet ja nende areng
- Arutelu koos endiste Kärkla linnapeadega

19:00 teatrietendus „Pidu Riigikogus“

Kärkla Nukuteatris

16:00–16:30 esietendus „Hundi kõrvad“

NÄITUSED:

Kärkla Kultuurikeskuses

10:00–16:00 Vanade pitside uus elu (sammassaalis)

10:00–16:00 Malle Pahapill maalid (galeris)

Nelja Nurga Galeris

10:00–15:00 „KEVADPÜHASTUS“. Pakutakse loomingut ja kuuma teed

Hiiumaa muuseumi Pikk Maja

10:00–18:00 näitus „Istmete ilu“

10:00–18:00 Kaljo Põllo tööde näitus

„Ürgseid algelemente ehk arhetüüpe otsides“

Lisainfo: valla kodulehel vald.hiiumaa.ee/kardlapaev

Foto: Sergei Gushev

Vallavalitsuse istungitelt

○ Otsustati vabastada Kärkla osa-valla vanem Aivar Viidik teenistusest 10. aprillil 2024. a kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 57¹ lg 2 alusel.

○ Otsustati võõrandada avaliku elektroonilise enampakkumise korras järgmised Hiiumaa vallale kuuluvad kinnistud: Sõru külas asuv Puusepa kinnistu, alghinnaga 7500 eurot; Muda külas asuv Väike-Kalda kinnistu, alghinnaga 9600 eurot; Jausa külas asuv Astla kinnistu, alghinnaga 5000 eurot; Emmaste-Kurisu külas asuv Vanapere kinnistu 1/2 osa, alghinnaga 50 000 eurot; Emmaste-Kurisu külas asuv Vanapere kinnistu 1/2 osa, alghinnaga 6000 eurot; Külama külas asuv Prügila kinnistu, alghinnaga 6000 eurot.

○ Otsustati võõrandada elektroonilise enampakkumise korras Hiiumaa vallas Männamaa külas asuv Kellu kinnisasi ja määrata kinnistu võõrandamise alghinnaks 1200 eurot.

○ Otsustati võõrandada elektroonilise enampakkumise korras Hiiumaa vallas Männamaa külas asuv Puu kinnisasi, alghinnaga 2500 eurot.

○ Otsustati võõrandada elektroonilise enampakkumise korras korterimand asukohaga Hiiumaa vald, Suuremõisa küla, Uus tn 4-10. Määrata korterimandi enampakkumise alghinnaks 40 000 eurot.

○ Otsustati Käina Osavalla Valitsusel korraldada lihthankemenetluses riigihange „Küttepude ostmine Käina osavallale“ (hanke viitenumber 256096).

○ Otsustati Hiiumaa Vallavalitsusel korraldada avatud hankemenetluses riigihange „Käina huvi- ja kultuurikeskuse rekonstrueerimise 3. etapp“.

○ Otsustati korraldada Hiiumaa vallas Kärkla linnas Rannapargi kinnistu 1776 m² suuruse maa-ala kasutusse andmiseks eelläbirääkimistega pakkumine.

○ Kinnitati 2024. aastaks Hiiumaa valla munitsipaallühenduskoolide õpilaskoha tegevuskulu arvestuslik maksumus ühe õpilase kohta kuus.

○ Otsustati Kärkla Osavalla Valitsusel pikendada AS-iga Tariston (Kärkla linna tänavate ja teede talihoolduse teostamiseks 14.11.2023 sõlmitud töövõtulepingu nr 4-4/18 lepinguperioodi. Pikendatava lepinguperioodi, kestvusega 01.11.2024 kuni 31.03.2025, maksumus ilma käibemaksuta on 111 245 eurot.

○ Otsustati Kõrgessaare Osavalla Valitsusel sõlmida leping osahin-

guga ARUNA-EHITUS Kõpu tule-torni konstruktsioonide niiskus-režiimi uuringu tegemiseks. Leping maksumus ilma käibemaksuta on 19 640,00 eurot.

○ Otsustati vabaajakeskuse Tuuletorn sõlmida leping vabaajakeskuse Tuuletorn tehno- ja ventiaalsiooni-süsteemide hooldamiseks füüsilisest isikust ettevõtjaga Ilmar Pauk Elektroonika (10089751). Leping maksumus ilma käibemaksuta on 600 eurot ühes kalendrikuus.

○ Anti nõusolek Hiiumaa valla kohalike teede profileerimistööde lepingute sõlmimiseks. Pühalepa Osavalla Valitsusel sõlmida leping OÜ-ga Warren Safety Pühalepa osavalla kohalikke teede profileerimiseks. Teenuse maksumus ilma käibemaksuta on 75 eurot/tunnis. Kõrgessaare Osavalla Valitsusel sõlmida leping OÜ-ga Warren Safety Kõrgessaare osavalla kohalikke teede profileerimiseks. Teenuse maksumus ilma käibemaksuta on 82 eurot/tunnis. Käina Osavalla Valitsusel sõlmida leping OÜ-ga KEMEH.

○ Otsustati Hiiumaa Vallavalitsusel sõlmida investeerimislaenu leping Swedbank AS-iga (10060701) tähtajaga 10 aastat ja intressimääraga 1,08%, millele lisandub 6 kuu Euribor.

○ Otsustati Kärkla Osavalla Valitsusel sõlmida leping Ruumi Grupp OÜ-ga Kärkla linna Rookopli tn 18 detailplaneeringu koostamiseks. Töö maksumus ilma käibemaksuta on 12 700 eurot. Hinnale lisandub käibemaks.

○ Otsustati Hiiumaa Spordil sõlmida leping MiniMaja OÜ-ga Paluküla kelgumäe suusaraja aia ehitamiseks. Leping maksumus ilma käibemaksuta on 6699 eurot.

○ Otsustati Kärkla Koolil sõlmida leping Elina Rosenštokiga kabinetklaveri, klaveritooli ja -katte ostmiseks ning nende Hiiumaale transportimiseks ja klaveri transpordijärgseks häälestamiseks. Leping maksumus ilma käibemaksuta on 9900 eurot.

○ Otsustati anda Hiiumaa Vallavalitsusel nõusolek Käina prügila järelhoolduse lepingu sõlmimiseks Hiiumaa Jäätmejaam OÜ-ga. Leping maksumus on 14 500 eurot.

○ Otsustati kinnitada puuetega inimeste huvikaitse toetusvooru üld-

tingimused ja määrata menetlejaks Hiiumaa Vallavalitsuse sotsiaaltöspetsialist Kairi Priit.

○ Otsustati moodustada aasta õpetaja 2024 valimiseks Hiiu maakonnas Hiiumaa Vallavalitsuse ajutine komisjon.

○ Otsustati kinnitada Emmaste Osavalla Valitsuse hallatava asutuse Sõru muuseum direktoriks alates 1. aprillist 2024 Eve Ellermae.

○ Otsustati muuta Hiiumaa valla ametiasutuste struktuuri ja teenistuskohade koosseisu töökohade lisamisega alates 01.04.2024: Kärkla Osavalla Valitsuse haljastusspetsialisti töökoht koormusega 1,0; Käina Osavalla Valitsuse remondi- ja heakorratöötaja töökoht koormusega 0,4.

○ Otsustati: kinnitada Anneli Sadam Lauka Põhikooli direktori asendajaks alates 1. aprillist 2024 kuni uue konkursi korras direktori asendaja ametisse kinnitamiseni kuid mitte kauem kui põhikohaga töötaja Margarita Koroli tööle naasmiseni.

○ Kinnitati Hiiumaa Sport töötajate koosseis alates 01.06.2024 järgnevalt: juhataja 1,0; meister 1,0; vanem meister 1,0; haldusspetsialist 1,0; administraator 3,0; haldusspetsialist 1,0; puhastusteenindaja 2,5.

○ Otsustati kuulutada välja juurdepääsuteede remonditööde taotlusvoor 15. aprill kuni 15. mai 2024.

○ Otsustati kehtestada projekti „Isikukeske erihooldekande teenusmodeli rakendamine kohalikus omavalitsuses 2023-2024“ teenuskomponentide hinnakiri.

○ Otsustati seada isiklik kasutusõigus Elektrilevi OÜ kasuks Malvaste külas asuvale Hiiumaa valla omandis olevale kinnistule, isikliku kasutusõiguse esemeks on tehnovõrk – 0,4 kV pingega elektrimaakaabelliin.

○ Otsustati sundvalduse seadmine Emmaste külas ja Ristivälja külas asuvatele kinnisasjale. Sundvaldus seatakse tähtajatult Corle OÜ kasuks projekteeritud passiivse elektroonilise side juurdepääsuvõrgu (kiire internet) rajamiseks, oamamiseks ning majandamiseks (remontimine, hooldamine).

○ Otsustati seada isiklik kasutusõigus Elektrilevi OÜ kasuks Paope külas asuva Lahe kinnis-
asja jagamiseks ja määrati uued lähiaadressid ja sihtotstarbed: Pärdepõllu, sihtotstarve maatulundusmaa 100% ja Jahimaja, sihtotstarve maatulundusmaa 100%.

○ Otsustati sundvalduse seadmine Kärkla linnas Linnumäe ja Tareste

külas. Sundvaldus seatakse tähtajatult Enefit AS kasuks projekteeritud sidevõrgu multitorustiku, side maa-kaabelliini rajamiseks, omandamiseks ning majandamiseks (remontimine, hooldamine).

○ Otsustati seada sundvaldus Hiiu maakonnas Hiiumaa vallas Emmaste külas asuvale Kuivati kinnistule sidepaigaldise rajamiseks 115 m² suuruse kaitsevööndi ulatuses.

○ Anti nõusolek Hiiumaa vallas Paope külas asuva Sepa kinnis-
asja jagamiseks ja määrati uued lähiaadressid ja sihtotstarbed: Sepa, sihtotstarve maatulundusmaa 100% ja Ula, sihtotstarve maatulundusmaa 100%.

○ Anti nõusolek Hiiumaa vallas Paope külas asuva Sepa kinnis-
asja jagamiseks ja määrati uued lähiaadressid ja sihtotstarbed: Sepametsa, sihtotstarve maatulundusmaa 100% ja Ula, sihtotstarve maatulundusmaa 100%.

○ Otsustati anda nõusolek Hiiumaa vallas Emmaste külas asuvate Rambi kinnis-
asja jagamiseks kaheksaks iseseisvaks katastriüksuseks vastavalt kehtestatud detailplaneeringule ja määrati jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed.

○ Otsustati anda nõusolek Hiiumaa vallas Pihla külas asuva Nabi kinnis-
asja jagamiseks ja määrata jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed.

○ Otsustati anda nõusolek Hiiumaa vallas Pihla külas asuva Mihkli kinnis-
asja jagamiseks ja määrata jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed.

○ Otsustati anda nõusolek Hiiumaa vallas Paope külas asuva Lahe kinnis-
asja jagamiseks ja määrata jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed.

○ Otsustati anda nõusolek Hiiumaa vallas Mänspe külas asuva Lekko-
metsa kinnis-
asja jagamiseks kaheks iseseisvaks katastriüksuseks ja määrata jagamise tulemusel moodustatavate katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarbed.

○ Anda nõusolek Hiiumaa vallas Napi külas asuva Pärdepõllu kinnis-
asja jagamiseks ja määrati uued lähiaadressid ja sihtotstarbed: Pärdepõllu, sihtotstarve maatulundusmaa 100% ja Jahimaja, sihtotstarve maatulundusmaa 100%.

○ Otsustati määrata Hiiu maakon-

nas, Hiiumaa vallas, Lõpe külas asuva Nurga katastriüksuse (katastritunnus 63901:001:2200) uueks lähiaadressiks Talvemarja.

○ Otsustati määrata Hiiu maakonnas, Hiiumaa vallas, Hausma külas asuva Kuuseoja katastriüksuse sihtotstarbeks elamumaa 100%.

○ Otsustati kehtestada Reigi küla Männa maaüksuse detailplaneering (Dagopen OÜ töö nr 23-37).

○ Otsustati kehtestada Palukülas asuvate Rajamäe ja Rajanurme kinnistute detailplaneering (AA Arhitektid OÜ töö nr DP23-04).

○ Otsustati võtta vastu Saarelepa maaüksuse detailplaneering (Dagopen OÜ töö nr 22-18) ja korraldada detailplaneeringu avalik välja-
panek töö ajal 05.-19.05.2024 Hiiumaa vallavalitsuses (Keskväljak 5a, Kärkla linn, Hiiumaa vald) ja Hiiumaa valla veebilehel.

○ Otsustati muuta Puliste küla Merelaine ja Rannalaine maaüksuste detailplaneeringuala.

○ Otsustati anda projekteerimistingimused Hiiumaa vallas Kõrgessaare alevikus Mänguväljaku maaüksusele (katastritunnusega 20401:001:0333) mänguväljaku rajamiseks.

○ Otsustati: anda projekteerimistingimused Hiiumaa vallas Hiiessaare külas asuvale Hansu katastriüksusele (katastritunnus 63901:001:4530) üksikelamu püstitamiseks.

○ Otsustati anda projekteerimistingimused Hiiumaa vallas Orjaku külas Väike-Toompuu maaüksusele (katastritunnus 20501:001:0173) abihooone püstitamiseks.

○ Otsustati tunnistada kehtetuks Kalana jahisadama tankla (katastritunnusega 39201:001:0587) 24.10.2022 aastal välja antud ehitusluba.

○ Otsustati väljastada Hiiumaa Orienteerujate Klubile avaliku ürituse luba üritustesarjade „Orienteerimisvõistlused Hiiumaal 2024. aastal“ ning „Orienteerimisneljapäevakud Hiiumaal 2024. aastal“ korraldamiseks perioodil 16.04.2024 kuni 19.09.2024

○ Otsustati anda nõusolek Dago-
vet OÜ-le oma lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste üleandmiseks mittetulundusühingule Hiiumaa Koduta Loomade Turvakodu.

○ Otsustati vabastada korraldatud jäätmeveoga liitumisest kolm jäätmevaldaja.

○ Kiideti heaks kolm hajaasustuse aruanne.

Suve hakul saab alguse ligi aastapikkune Kõpu tule torni konstruktsioonide niiskusrežiimi uuring

Kõpu tule torn on erakordse tähtsusega ehitis mitte ainult Hiiumaa, vaid kogu Eesti ja maailma mastaabiski. Hiiumaa kõrgeimal künkal asuva majaka tuli on ligi 103 meetri kõrgusel merepinnast juhatanud laevadele teed ligi 500 aastat. Kõpu tule torn on Läänemere ja Baltimaade vanim ning väidetavalt maailmas vanuselt teine või kolmas tule torn, mille tipus on tuli pidevalt põlenud.

1982. aastal tehti tule tornile kapitaalremont, mis osutus tornile karuteeneks. Seinad kaeti õlivärviga, mis ei lasknud lubikrohvil „hingata“ ja neisse tekkisid aegamööda praod. 1988. aasta suvel alustati järjekordsete remonditöödega – paraku hilinenult. Sama aasta septembris varises torni lõunanurk koos püstitatud tellingu- tega ja oktoobris osa läänepoolsest tugipiilarist. Kõpu tule torni lubjati-värviti 1990. aastal, kui tehti torni suurremont ning selle alaosa ja kontraforsid betoonsärki valati. Remonttööd teostati viimati 2012. aastal.

Muinsuskaitseameti nõuniku **Dan Lukase** sõnul on betoonsärki lahendus teistel mälestistel osutunud mitmelgi korral hävitavaks lahenduseks ja et sarnase steenaariumi kordust ennetada, tuleb teostada uuring betoonsärgitaguse müüritise seisukorra ja iseloomu kontrollimiseks. Särgitagused pinged ja varingud on kontrolli all niikaua, kui särk vastu peab ja see peaks saama uuringutega selgeks, seda pealevaatamisega juba aru saab, on ilmselgelt juba hilja ja siis võib variseda juba kogu kehand. Kogu kivikehandi tervis ei ole meile hästi teada. Niiskuse kogused ja selle muutumine kehandis annab alusandmed diagnoosiks ning seejärel saab planeerida parimat ravi ja ravimeid. Ilmselt on kõik märganud, et patsient on seest liigniiske ja välispinnal viimistlus ei püsi.

Hiiumaa vald haldab Transpordiametile kuuluvaid Kõpu, Tahkuna ja Ristna tule torne lepingu alusel. Vallal on kohustus tule tornide piletimüügist saadud tulu kasutada nende heakorrastamiseks ja arendamiseks turismi eesmärgil. Kõrgessaa-re Osavalla Valitsus korraldas koostöös Muinsuskaitseametiga käesoleva aasta veebruaris hanke Kõpu tule torni konstruktsioonide niiskusrežiimi uuring teostaja leidmiseks. Uuringu kava koos kirjeldusega koostas Muinsuskaitseameti insener-nõunik **Üllar Alev**.

Uuringut hakkab teostama **osaühing ARUNA-EHITUS**, uuringu maksumus on 23 960,80 eurot ning kogu uuringu tulemuste vormistamine ja tehniliste ettepa-

nekute tegemine kestab üle aasta.

Projekti juht **Maiken Lukas** lisab, et Kõpu tule torni konstruktsioonide niiskusrežiimi uuring on majaka puhul unikaalne ning põnev väljakutse kõikidele osapooletele. Kogu uuringu vältel tehakse koostööd Muinsuskaitseameti spetsialistidega, et saavutada maksimaalselt hea tulemus ja edasine tegevuskava tule torni olukorra parandamiseks. Kõpu tule torn on külastajatele avatud tule torn ning tule torni külastushooaeg on 1. maist kuni 30. septembrini. Lukas kinnitab, et uuringu teostaja arvestab katsete ja uuringute teostamisel ja seadmete paigaldamisel tule torni külastajatega ning tagab, et tegevus häiriks tule torni külastust võimalikult vähe.

Bussiliikluse info

AS LuxExpress Estonia kaugliinid

- LuxExpress pikendas Rohukülaniliini 227 Tallinn-Haapsalu, mis väljub Tallinnast **iga päev** kl 13.30. Seega saab nüüd pealinnast bussiga Rohukülalt kl 16 väljuvale laevale. Sama bussiga saavad Heltermaalt kl 14.30 väljunud laevalt tulijaid Haapsallu, kust buss väljub 16.15 edasi Tallinna poole.
- LuxExpress alustas uue kaugliiniga 204 Tallinn-Käina-Kärdla, mis väljub iga päev Kärdla bussijaamast kl 7.30, Käinast 7.53 ja jõuab Tallinnasse 11.45. Tallinna bussijaamast väljub liin kl 16.50 ja jõuab Kärdlasse kl 21.00. Kärdlassaab istuda Kõpu poole suunduvale maakonnaliinile, Käinas Emmaste-Õngu bussile. Liinil on mandril mitmeid peatusi, kus senised kiirliinid ei peatunud.

AS GoBus kaugliinid

- liin 292 Tallinn-Kärdla-Tallinn on käigus iga päev, väljudes Kärdlast 7.45 ja 16.45 ning Tallinnast 8.00 ja 16.55.
- pühapäevane liin 295 Tallinn-Luidja on kaugliini pikendus Luidjani, väljudes Kärdlast 12.10 ja Luidjalt 15.50.
- kaugliin 287 Tallinn-Haapsalu-Käina-Nurste on käigus suvel, 01.06-31.08, väljudes Tallinnast kl 11.00 ja Nurstest kl 16.05.

Bussiinfo

- Hiiumaa valla koduleht www.vald.hiiumaa.ee/bussiliiklus.
- Reisiplaneerija peatus.ee.
- Maakonnaliinid: Hansa Bussiliinide Hiiumaa infotelefon, sh nõudeliinide tellimine ja operatiivinfo tel 5855 8338 (E-R kl 6-19 ja L, P kl 9-15).
- Kaugliinid:
 - GoBus infoliin 640 4000, 24 t, aastaringsed kaugliinid Tallinnasse.

Foto: Piret Sedrik

- o LuxExpressi infoliin 680 0909, E-R kl 7.00-18.00, L ja P kl 8.30-18.00. Internetist kaugliini piletit ostmine:
- GoBusi liinidele** <https://kaugliinid.pilet.ee/lisaks> www.flixbus.ee.
- Lux Expressi liinidele www.luxexpress.ee.
- Lisaks algusega Tallinna bussijaamast mõlemavedajaliinidele ka aadressilt** www.tpilet.ee (läbi tpileti lehe ei ole võimalik osta pileteid algusega Hiiumaalt!).

- Kärdla bussijaam Sadama tn 13, tel 463 1188 tööpäeviti kl 8-17.
- Rohuküla-Haapsalu tasulise nõude-

- liini tellimine eelmise päeva õhtul kl 18ks tel 612 0063.
- Saaremaapoolse bussiliikluse info leiab Hiiumaa valla kodulehelt „Parvlaevaühendus Saaremaaga“. Saaremaa bussiliikluse dispetšer (bussid Triigi sadamast) tel 631 0262 või 529 5603.
- Maakonnaliinide paberikandjal sõiduplaane saab bussijuhtidelt, Kärdla bussijaamast, Selveri ja Käina Coopi infoletist.

PIRET SEDRIK
ühistranspordi spetsialist
Hiiumaa Vallavalitsus

Vaimset tervist toetavad tasuta teenused Hiiumaa vallas

Koostöös Sotsiaalministeeriumiga toetab Hiiumaa Vallavalitsus vaimse tervise tasuta teenuste pakkumist, et parandada Hiiumaa elanike psühhosotsiaalset heaolu ja vaimset tervist. Teenust osutatakse kuni 31. detsembrini 2024 või kuni eelarveliste vahendite lõppemiseni. Teenuse saamiseks tuleb kliendil ühendust võtta teenuseosutajaga. **Rohkem infot valla kodulehel.**

Ehrenbusch Consulting OÜ

Psühholoogiline nõustamine.
Kontakt: helena@ehrenbusch.ee, 502 4163.

SoMoMe OÜ

Paari- ja pereteraapia.
Kontakt: kohuliina@gmail.com, 520 6846.
Ühendus Hiiumaa EELK Diakooniakeskus
Hingehoidlik nõustamine ja pereteraapia.
Kontakt: simsontriin@gmail.com, 5621 2357.

JML Konsultatsioonid OÜ

Psühholoogilise nõustamine.
Kontakt: info@meritlage.ee, 5661 3222, www.meritlage.ee.

Lahenduskeskus MTÜ

Loovteraapia.
Kontakt: mari@lahenduskeskus.ee, 526 7511.

Anna oma panus Hiiumaa arengusse!

Kõik Hiiumaa elanikud on kutsutud kaasa mõtlema ja oma hää l kuuldavaks tegema, et kujundada Hiiumaa tuleviku meie endi nägemuse järgi. Hiiumaa valla arengukava tegevuskava koostamise protsess on algamas ja meie kõigi panus on äärmiselt oluline.

Ootame teie ettepanekuid ja ideid, mis puudutavad meie kodusaa-re arengut. Kas teile tundub, et on vaja rohkem investeerida haridusse? Või võiksime keskenduda rohkem turismi arendamisele? Kas vajame paremaid võimalusi noortele või vanematele? Kõik mõtted ja ettepanekud on teretulnud!

Teie hää on oluline tagamaks, et Hiiumaa valla arengukava peegeldab meie kogukonna vajadusi ja soove. Ettepanekuid saab esitada alates 22. aprillist kuni 12. maini.

Peale tähtaega toimub avalik kaasamisüritus, kus kõik esitatud ettepanekud tulevad arutlusele. See on suurepärane võimalus veelgi rohkem kaasa rääkida ja näha, kuidas meie ideed võivad Hiiumaa tuleviku kujundada.

Ettepanekuid saab saata e-mailile valitsus@hiiumaa.ee. Andke oma panus ja aitame koos muuta Hiiumaad veel paremaks paigaks elamiseks! Täname juba ette teie aktiivse osalemise eest!

MIHKEL-EMIL MIKK
arendusspetsialist

Ühtselt edasi

Osavaldade põhimäärus toob välja, et osavalla „eesmärk on kohaliku initsiatiivi ja identiteedi hoidmine, kohaliku omavalitsuse üksuse elanike kaasamine kohaliku elu küsimuste otsustamisse ning piirkondlike huvide esindamine valla ülesannete täitmisel“.

Nende ridade kirjutamise ajal ei ole toimunud aprillikuu vallavolikogu istungit. Koosolekut, kus muuhulgas päevakorras eelnõu „Hiiumaa valla ametiasutuste Kärdla Osavalla Valitsus, Pühalepa Osavalla Valitsus, Käina Osavalla Valitsust, Emmaste Osavalla Valitsus ja Kõrgessaa-re Osavalla Valitsus tegevuse lõpetamine“.

Agas istungi päevakorra kinnitanud eestseisuse koosolekul toetasid seda kõik poliitilised jõud, usun, et vallavolikogu selle otsuse teeb.

- See samm tähendab, et
- vähendame politiseeritust;
 - meil on väiksem, ent selgemate vastutusvaldkondadega juhtimistasand;
 - väheneb organisatsioonisisene bürokraatia;
 - oleme senisest selgemalt üks ja ühine omavalitsus.
- See ei tähenda, et
- osavallad kaovad;
 - osavaldade maju suletakse;
 - omavalitsus kaugemale kaob.

Keerulised ajad on igal pool. Mitmel pool Eestis on esimesena ümberkorraldusteks ette võetud haridus- või kultuurivaldkonnad. Siin Hiiumaal vaatame nii, et haridus-, kultuuri- ja sotsiaalvaldkonnad on need, mida vallakodanik enim vajab ja kasutab, sestap soovime lisaks kvaliteedile hoida neid kodulähedastena.

Muudatused algavad juhtimistasandist. Samas kui hallatavate asutuste kaudu on piirkondadel võimalik oma nägu säilitada, traditsioone hoida ja initsiatiivi toetada.

Kui volikogu võtab vastu otsuse, et uuest aastast on meil üks ametiasutus, on vallavalitsuse ülesanne järgmiste kuude jooksul vastav ettevalmistused ja vajalikud toimingud läbi viia. Selleks, et üleminek oleks sujuv ning vallaelanike jaoks võimalikult vähe märgatav. See tähendab, et vajalikud teenused ja toimingud saab ka edaspidi võimalikult mugavalt ja kodulähedaselt teha.

Ja nagu sissejuhatuses viidatud osavaldade põhimääruses kirjas – üks ja ühtselt tegutsev omavalitsus ei tähenda piirkondlike eripärade nullimist. Kus võimalik, ühendame enda ühisosa, et olla tugevam. Samas anname võimaluse, et piirkondlikud traditsioonid säiliks ning piirkondadel oleks võimalik enda huvide eest seismisel hää l kuuldavaks teha.

HERGO TASUJA
vallavanem

Kärdla kultuurikeskuse detailplaneeringut hakkab koostama Ruumi Grupp OÜ

Hiiumaa Vallavalitsus andis 3. aprillil Kärdla Osavalla Valitsusele nõusoleku sõlmida leping osaihinguga Ruumi Grupp OÜ Kärdla linna kultuurikeskuse detailplaneeringu koostamiseks.

Vallavalitsus algatas eelmise aasta maikuus detailplaneeringu koostamise ja väljastas lähtetingimused. Selle aasta algul saatis Kärdla Osavalla Valitsus pakkumuskutse neljale ettevõttele, valituks osutus Ruumi Grupp OÜ pakkumine summas 12 700 eurot, millele lisandub käibemaks.

Olemasolev kultuurimaja hoone on amortiseerunud ega vasta enam praegustele ootustele. Hiiumaa Vallavalitsuse arhitekt Kaire Nõmm ütles, et vana maja asemele kavandatakse uus ehitis, mis peab olema kvaliteetne nii ehitustehniliselt kui ka arhitektuurilt. „Maakonna keskuses ja keskväljaku ääres asuv Kärdla kultuurikeskus on oluline paik nii Kärdla elanikele kui kogu Hiiumaale laiemalt ning jääb kujundama Hiiumaa nägu ka väljapoole saart. Keskuse ideelahenduse saamiseks on plaanis korraldada arhitektuurikonkurss,“ lisas Nõmm.

Kaire Nõmme sõnul soovib vald, et detailplaneering selgitaks välja uue ehitise maksimaalsed võimalikud mahud ja hoonetusala ning selle, milliste oluliste piirangutega tuleb uue hoone kavandamisel tingimata arvestada.

Detailplaneering jääb aluseks ideevõistluse korraldamisel ning hilisemal ehitusloa väljastamisel.

TRIINURAJASALU

Emmaste vabatahtlikud päästjad loovad mobiilset kerksuskeskust

MTÜ Emmaste Tuletõrje Selts loob KÜSKi toetuse abil mobiilset kerksuskeskust, mis aitab kogukonnal kriisiolukorras paremini toime tulla.

Eelmise aastal lõpus korraldas sihtasutus Kodanikuühiskonna Sihtkapital taotlusvooru elanikkonnakaitse võimekuse ja kriisivalmiduse arendamiseks. Hiiumaalt esitas suurima taotluse Emmaste vabatahtlikke päästjaid ühendav MTÜ Emmaste Tuletõrje Selts, kellele eraldati 10 413 eurot mobiilse kriisivarustuse soetamiseks.

Hiiumaad iseloomustab majapidamiste keskmisest suurem valmisolek erinevate kriisidega toimetulekul, sest hajaasustatud maapiirkonnas on paljudel majapidamistel olemas võimalused autonoomseks toimetulekuks ka pikema aja vältel ilma elektrivooluta. Samas on kriisiks halvemini valmis endistes rajoonikeskustes asuvad kortermajad, kus puuduvad näiteks võimalused puupliidil söögitegemiseks jms.

„Meie eesmärk on luua mobiilne staap, mis koosneb soojendatavast telgist, vajalikust mööblist ja toiduvalmistamiseks mõeldud inventarist – nii saame vajadusel pakkuda ka suuremale hulgale abivajajatele peavarju ja kehakinnitust,“ selgitab MTÜ Emmaste Tuletõrje Selts juhatusel liige Priit Koff.

Liikuv kriisivarustus hõlmab endas 6x3 välitelki koos gaasisoojendiga, välivooideid, välimööblit, magamiskotte, sooja toidu valmistamise tehnikat, valgusmastiga generaatorit koos lisatarvikutega, anumaid vee ja kuuma joogi säilitamiseks ning muud vajalikku, et pakkuda pikema elektrikatkestuse või tõsisema elanikkonnakaitsekriisi puhul kogukonnale veidigi tuge ning kosutust. Lisaks elanikkonnakaitsele saab haagisesse mahtuvat varustust kasutada ka kutseliste päästjate toetamiseks pikemaajalistel sündmustel.

„Soovime oma Emmaste südames asuvast päästedepoost kujundada elanikkonnakaitse keskuse, kus vajadusel saame abi osutada meid ümbritsevate kortermajade elanikele, aga laiem eesmärk on mobiilse kerksuskeskusega katta kogu Lõuna-Hiiumaa,“ lisab Koff. „Suudame pakkuda kogukonnale esmast tuge, kuid kõige olulisem on kriisi puhul siiski iga majapidamise iseseisev toimetulek, mille saavutamisele soovime kaasa aidata just läbi ennetus- ja teavitustegevuse.“

MTÜ EMMASTE TULETÕRJE SELTS

Ole valmis, Hiiumaa!

Erinevateks kriisideks valmisolek on muutunud meie elu tava-päraseks osaks. Meie turvalisuse parandamiseks on viimaste aastatega suuri samme astunud nii eraettevõtjad, vabaihendused kui ka vallavalitsus ja riik. Alljärgnevalt leiate meie esimese sellekohase ülevaate, piirdudes seekord üldisema, kõigile vajaliku infoga. Erinevateks kriisideks valmisolekut toetavatest tegevustest ja varustusest kirjutamisega jätkame järgmistes lehenumbrites.

KAUPLUSED

- Hiiumaa Coop on läbi mõelnud kaupluste toimepidavuse ning soetanud diisलगeneraatori.
- Kõigil Hiiumaa Coop kauplustel on valmisolek generaatori ühendamiseks, mis aitab elektrikatkestuse korral kauplust töös hoida.
- Kui elektrikatkestus on üle Hiiumaa, siis jääb tööle Tormi Konsum. Rimi ja Selveri kaupluses generaatorivalmidust veel ei ole.

TANKLAD

- Elektrikatkestuse korral on kütuse tankimise võimalus Kärdlas Selveri parklas asuvas Neste tanklas kui ka Kärdlas ja Käinas Jetoili tanklas, kus on statsionaarsed generaatorid.
- Andmeside katkemisel pangamaksed ilmselt ei toimi, Jetoili tanklas on sel juhul kütuse eest tasumiseks vaja sularaha või ettemaksuga kliendikaarti, Nestes sularaha või Neste maksekaarti. Emmastes asuvas Alexela tanklas ei ole generaatorivalmidust.

JOOGIVESI

Puhas joogivesi on tagatud tänu arteesiakaevudele. Avaliku ligipääsuga suuremad kaevud Kärdlas asuvad:

- Aia ja Pika tänava nurgal (kraaniga, autodele parkla);
- Keskkonnateenistuse hoovis Kõrgessaare mnt 18;
- Tiigi ja Karja tänava ristumiskohal paremat kätt sisekurvis;
- Vabaduse tänava lõpus, Rimi poest 1,2 km edasi paremat kätt.

Kui piirkonnas ei ole arteesiakaevu, korraldab omaavalitsus koostöös Päästeameti ja Kärdla Veevärgiga joogivee toomise kogukonnakeskustes.

TRANSPORT

Elektrikatkestuse korral jääb nii parvlaevaliiklus kui ka maakon-nasisene bussühendus toimima. Kui andmeside on katkenud, on piletiostuks vaja sularaha.

- Võimalik, et laevad sõidavad vaba graafikuga, st mitte sõiduplaani järgi.
- Maakonnaliinibussid jäävad sõitma vastavalt sõiduplaanile. Võimalikud on väiksed nihked. Paberil sõiduplaane saab bussijuhtidelt, Kärdla bussijaamast, Selveri infoletist ja Käina Coop Ehituskeskuse infoletist. Samuti on väljumisajad kirjas bussipeatustes reisijainfothvitel.

- Kaugliinide ja lennuühenduse osas tasub küsida vedajalt selles ajahetkes kehtivat infot.
- Reisisadamad toimivad elektrikatkestuse korral.

KERKSUSKESKUSED

Erinevates Hiiumaa kantides on ettevalmistamisel kogunemiskohad, kust elanikud saavad erinevate kriiside korral abi, nõu ja infot. Olgu see siis ulatuslikum elektrikatkestus või häire veevarustuses. Taolisi kogunemiskohti, mida saab soojana hoida ja kust saab igakülgselt abi, nimetatakse kerksuskeskusteks. Lisaks soojale toale saab neis ruumides telefoni laadida, sooja jooki, vajadusel infot joogivee sabumise kohta jmt.

Kerksuskeskustena on plaanis välja arendada Käina, Emmaste, Kõrgessaare osavallamajad, Hellamaa perekeskus, Kõpu rahvamaja ja Lauka seltsimaja. Kärdla ja Suuremõisa osas on kaalumisel erinevaid variante, millest täpsemalt edaspidi.

TOETUSED KRIISIVALMIDUSE PARANDAMISEKS

Heameel on tunnustada erinevaid ühendusi, kes on ise andnud märku soovist oma piirkonna kriisiks valmisolekut parandada või juba sellekohaseid projekte kirjutanud. Näiteks Kõpu piirkonna arendusselts Valguskiir soetas riigipoolsest toetusvoorst Kõpu rahvamaja jaoks generaatori ja Loo-de-Hiiumaa külaselts kaardistab sel aastal oma piirkonna olukorra. Ka Emmaste Tuletõrje Selts on saanud toetust kerksuskeskuse rajamiseks.

Hea teada:

- elanikkonnakaitse võimekuse parandamiseks avatakse peatselt innovatsioonifondi toel korraldatav taotlusvoor, kuhu mittetulundusühingud saavad taotlusi esitada kuni 15.10.2024. Täpsemalt saab taotlusvoorst lugeda <https://kysk.ee/23217/>.
- suve keskel on avanemas riigipoolne toetusvoor korteriühistutele. Täpsem info valla infokanalitest kui taotlusvoor on avatud.

KRIISIVALMIDUSE INFO HIIUMAA VAATES

Tarvilikest soetustest ja toimetamistest on abi vaid siis, kui meie oma inimesed neist ka teavad. Selleks täiendasime Hiiumaa valla kodulehe avavaadet kriisireguleerimise ja valmisoleku infoga. Lisaks nõuannetele leiab sealt Hiiumaa tähtsad numbrid alates konstaablitest, päästekomandodest ja lõpetades kriisikomisjoni juhiga. Samuti on üles loetletud avalikud varjumiskohad ja arteesiakaevude asukohad. Peatselt lisandub kerksuskeskuste ülevaade. Kriisivalmiduse toeks mõeldud trükise „Ole valmis, Hiiumaa!“ sisu on värskendamisel ja ka selle leiab peagi valla kodulehelt. Rohkem infot leiab valla kodulehelt aadressil <https://vald.hiiumaa.ee/kriisiks-valmistuminel>.

Olgem valmis!

PIRET SEDRIK

ühistranspordi ja kriisivalmiduse spetsialist

KIK toetab Suuremõisa katlamaja rekonstrueerimist 160 000 euroga

Keskkonnainvesteeringute Keskus (KiK) otsustas 8. märtsil rahuldada Hiiumaa valla taotluse eraldada Suuremõisa katlamaja rekonstrueerimiseks 160 000 eurot. Projekti kogumaksumus on 400 000 eurot.

2023. aasta sügisel võitis Hiiumaa vald seniselt operaatorilt üle Suuremõisa põhikooli, Hiiumaa ametikooli, õpilaskodu, Hiiumaa valla hoonete – Käsitöömaja, Vaba Aja Keskuse, spordihoone, samuti Suuremõisa kortermajade kütmise. Paraku on Suuremõisa katlamaja suuresti amortiseerunud, mistõttu esitas vald Keskkonnainvesteeringute Keskusele taotluse katlama-

ja renoveerimiseks.

Projekti eesmärk on tagada Suuremõisas jätkusuutlik ja tõhus kaugkütte lahendus. Uushakkpuidul töötav konteinerkatlamaja saab olema praegusest oluliselt efektiivsem, töökindlam ning väiksema keskkonnajälgega.

Renoveerimistööd loodetakse valmis saada järgmise aasta küttehooaja alguseks (2025. aasta sügiseks). Pühalepa osavalla vanem Liili Eller loodab, et kui vald saab KiK toel ökonoomse hakkekatlamaja nagu Paladel, langeb ka kaugkütte hind, mis võib motiveerida Suuremõisa kortermajade elanik-

ke kaugküttevõrku tagasi tulema.

Toetus on rahastatud Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest.

Hiiumaa vald arendab piirkonna kaugkütet tuginedes KIK-i rahastuse toel tehtud „Hiiumaa valla Suuremõisa küla soojusmajanduse arengukavale aastateks 2020-2030“.

Korraldatud jäätmeveo teenustasud tõusevad

Seoses käitluskulude kallinemisega Hiiumaa jäätmejaamas segaolme-jäätmetel 6% ja pakendite ning bio-lagunevate köögi- ja sööklajäätmete käitluskulude kallinemisega 9%, esi-tas AS Eesti Keskkonnateenused Hiiu-maa Vallavalitsusele taotluse sega-

olmejäätmete käitlemise teenus-tasude muutmiseks. Hiiumaa jäätme-jaam põhjendab hindade muutmise vajadust sisseostetavate kaupade ja teenuste hindade kallinemisega ning suurenenud tööjõukuludega. AS Eesti Keskkonnateenused taot-

luses esitatud teenushinnad on kuju-nenud nii, et saaks kaetud Hiiumaa jäätmejaama poolt käideldavate jäät-mete teenustasude muutus. Uued teenustasud alates 01.06.2024 Hiiumaa valla jäätmeveopiirkonnas:

Jäätmeliik	Kategooria jäätme-mahuti suurus m³	Teenustasu hind jäätmete ühekordse käitlemise eest ilma käibemaksuta (€)	Teenustasu hind jäätmete ühekordse käitlemise eest koos käibemaksuga (€)
Segaolme-jäätmed	kott 0,15	7,47	9,12
	0,08	3,99	4,86
	0,14	4,64	5,66
	0,24	7,97	9,72
	0,36	11,96	14,59
	0,66	19,72	24,05
	0,80	23,91	29,17
	1,10	32,87	40,10
	2,50	58,11	70,89
	4,50	104,60	127,61

Jäätmeliik	Kategooria jäätme-mahuti suurus m³	Teenustasu hind jäätmete ühekordse käitlemise eest ilma käibemaksuta (€)	Teenustasu hind jäätmete ühekordse käitlemise eest koos käibemaksuga (€)
Pakendi-jäätmed	kott 0,15	0,75	0,92
	0,08	0,40	0,49
	0,14	0,46	0,56
	0,24	0,80	0,98
	0,36	1,20	1,46
	0,66	1,97	2,40
	0,80	2,39	2,92
	1,10	3,29	4,01
	2,50	5,81	7,09
	4,50	10,46	12,76

Jäätmeliik	Kategooria jäätmemahuti suurus m³	Teenustasu hind jäätmete ühekordse käitlemise eest ilma käibemaksuta (€)	Teenustasu hind jäätmete ühekordse käitlemise eest koos käibemaksuga (€)
Biolagunevad köögi- ja söökla-jäätmed	0,08	1,99	2,43
	0,14	2,32	2,83
	0,24	3,99	4,87

Ohtlike jäätmete kogumisring 27. aprillil

Hiiumaa jäätmejaam korraldab oht-like jäätmete ja elektroonikaromude kogumisringi. Kogumisring toimub koostöös Hiiu Autotrans OÜ-ga ja hõl-mab kahel järjestikusel laupäeval ko-gu Hiiumaad. Autode peatuspaika-des saavad Hiiumaa elanikud tasuta ja mugavalt ära anda kodumajapidami-ses tekkinud ohtlikke jäätmeid ja vanu elektri- ja elektroonikaseadmeid. Ohtlikest jäätmetest võetakse vas-tu: ohtlikke aineid sisaldavad ja nen-dega saastunud pakendid; akud ja pa-

tareid, sh pliiakud; vanad ravimid; vär-vide, lakkideliimide ja lahustite jäägid; mootori- ja määrdeliidid; absorbendid, filtermaterjalid, saastunud kaltsud ja kaitseriietus jms; õlifiltrid ja antifriisi jäägid; nakkusohtlikud teravad ja tor-kivad jäätmed (nt vanad süstlad jmt); aiandusmürgid ja väetiste jäägid, pes-titsiidid; kemikaalijäägid (happed, lee-lised, fotokemikaalid ja muud olmeke-mikaalid); ohtlikke aineid sisaldavad pesuained; elavhõbedat sisaldavad jäätmed (nt vanad kraadiklaasid, päe-

vavalguslambid ja säästupirnid); va-nad elektri- ja elektroonikaseadmed, sh e-sigaretid. Üleantavad vedelad ohtlikud jään-med nagu värvid, õlid, lakid jne, peavad olema terves ja kindlalt suletud taaras. Samuti peavad pulbri või graanuli kujul olevad jäätmed (taimekaitsevahendid, mürgid, kemikaalid) olema kindlalt su-letud taaras. Kogumisringidel võetak-se jäätmeid vastu ainult eraisikutelt. Ettevõttes tekkinud ohtlikud jäätmed saab üle anda Hiiumaa jäätmejaamas.

Emmaste 27.04.2024			Kärdla-Kõrgessaare 27.04.2024		
Jausa bussipeatus	09:00	09:15	Tormi konsumi parkla	09:00	09:20
Valgu seltsimaja parkla	09:20	09:35	Kooli-Vabaduse rist	09:25	09:45
Harju tuuliku parkla	09:40	09:55	Leigri väljak	09:50	10:10
Tilga bussipeatus	10:00	10:15	Malvaste Kodeste tee rist	10:25	10:40
Emmaste keskuse parkla	10:20	10:40	Mudaste bussipeatus	10:45	11:00
Emmaste kooli parkla	10:45	11:00	Reigi bussipeatus	11:05	11:20
Sõru sadama parkla	11:10	11:25	Rootsi bussipeatus	11:25	11:40
Tohvri bussipeatus	11:30	11:45	Lauka koolisöökla parkla	11:50	12:05
Pärna ringtee	11:50	12:05	Kõrgessaare VAK parkla	12:15	12:35
Viiri bussipeatus	12:10	12:25	Paope bussipeatus	12:40	12:55
Kabuna bussipeatus	12:30	12:45	Luidja parkla	13:05	13:20
Külama bussipeatus	12:50	13:05	Villamaa bussipeatus	13:25	13:40
Sinima bussipeatus	13:10	13:25	Suureranna (Sireli hostel)	13:50	14:05
Leisu bussipeatus	13:30	13:45	Kiduspe (Teeleõue)	14:10	14:25
Nurste bussipeatus	13:50	14:05	Kõpu küla kaevu juures	14:35	14:50
Haldi bussipeatus	14:10	14:25	Kalana sadama parkla	15:00	15:15
Mänspe bussipeatus	14:30	14:45			
Õngu bussipeatus	14:50	15:05			

1. jaanuarist jõustub uus Hiiumaa valla jäätmehoolduseeskiri

Hiiumaa Vallavolikogu võttis 21. märtsil vastu uue jäätmehoolduseeskirja, mis toob uued nõuded jäätmete kogumise ja käitlemise osas. Suurim ja kõiki elanikke puudutav muudatus on seotud korraldatud jäätmeveoga. Hetkel kehtiva Hiiumaa jäätmehoolduseeskirja kohaselt on korraldatud jäätmeveoga hõlmatud kuus jäätmeliiki – segaolmejäätmed, paberi- ja kartongijäätmed, köögi- ja sööklajäätmed, aia- ja haljastusjäätmed, suurjäätmed, segapakend. Uuest aastast lisanduvad neile klaaspakend ning röiva- ja tekstiilijäätmed. Uuel aastal toimub muudatus segapakendi kokku kogumisel. Segapaken-dite tekkekohal üleandmine jäätmeve-dajale on kohustuslik tiheasustus-alal asuvale jäätmevaldajale. Hajaasustus-alal asuvatel jäätmevaldajatel on võimalik anda jäätmeid tekkekohal jäätmevedajale üle või viia avalikesse kogumispunktidesse. Biolagunevate köögi- ja söökla-jäätmete üleandmine jäätmevedajale on kohustuslik kõigile, kes ei raken-da jäätmete kohtkompostimist. Need, kes kompostivad, esitavad sellekohase kinnituse Hiiumaa Vallavalitsusele. Biolagunevate aia- ja haljastujäät-mete tekkekohal üleandmine jäätme-vedajale on kohustuslik tiheasutus-alal asuvale jäätmevaldajale ning haja-asustuses asuvale kortermajale, asutu-sele ja ettevõttele kui ei rakendata jäät-mete kohtkompostimist. Hajaasustu-ses asuvad ülejäänud jäätmevaldajad rakendavad aia- ja haljastujäätmete kohtkompostimist. Uuest aastast on hajaasustuses lu-batud köögi- ja sööklajäätmeid kom-postida kas kinnises kompostris või lahtises aunas. Tiheasustuses võib

neid jäätmeid kompostida ainult kin-nise kompostriga. Tiheasustusega aladel muutub uuest aastast segaolmejäätmete kogumismahutite kohustuslik tühjendussa-gedus – senise 4 nädala asemel on võimalik segaolmejäätmeid üle anda vähemalt 1 kord 12 nädala jooksul, kui köögi- ja sööklajäätmete kompostimine või jäätmevedajale üleandmine on jäätmetekke kohas tagatud. Muutuvad ka tingimused kogumismahutite teenindamisele jäätmeveda-ja poolt. Kuni 240liitrise ratastel kogumismahuti osas peab jäätmevedaja teostama käsitransporti jäätmeveoki-ni kuni 20 m, 24–800liitrise ratastel mahuti puhul 10 m ning teostama jäätme-veokiga tagurdamist kogumismahuti-ni kuni 150 m lisatasu rakendamata. Eeskiri sätestab ka täiendavad tingimused avalikel üritustel, randades ja kalmistutel jäätmete liigiti kogumise nõuete osas. Eesmärgiks on luua avalikus ruumis tekkekohal kogumisega sarnased tingimused. Avalikul üritu-sel peab korraldaja tagama vähemalt segaolmejäätmete kogumise ja vajadusepõhiselt biolagunevate jäätme-te ning pakendite kogumise. Avalikel üritustel on keelatud kasutada toidu ja joogi serveerimiseks ühekordseid anu-maid ja söögiriistu. Täpsemad nõuded kehtestatakse avaliku ürituse korraldamist reguleerivas õigusaktis. Uus jäätmehoolduseeskiri määrat-leb ära jäätmete taaskasutamise ees-märgid ja annab suunad jäätmehoolduse arendamistegevustele.

TRIINU RAJASALU
KADRIALJAS
Hiiumaa Vallavalitsus

Jäätmete põletamine on keelatud!

Üks paljudest väärtustest, mille üle Hiiumaal tänulik olla, on puhas õhk. Siinkohal on paslik meelde tuletada, mida meie saame selle väärtuse säilitamiseks ära teha. Kevad on käes ja inimesed on aktiivselt hakanud koristama oma majapidamisi ja koduaedasid. Suurpuhastust tehes tuleks meeles pidada, et need esemed ja asjad, mida sul enam vaja ei lähe, anna kellelegi, kel-leid neid võiks vaja minna või kui ese on oma aja ära elanud, siis viia see jäätme-jaama. Hiiumaal on korraldatud jäätmeveo raames võimalik suurjäätmeid ettetellimisel üle anda ka jäätmeveda-jale. Suurjäätmed on suuremõõtmeli-sed jäätmed, mis ei mahu oma suuru-se tõttu prügikasti, nagu näiteks erinevad mööbliesemed. Kindlasti ei tohi tekkinud jäätmeid põletada lõkkes. Hiiumaa heakorraeskirja järgi on keelatud lõkke tegemine teisi oluliselt häirival (rohke suitsu tekitamine) või inimese elule, varale ja keskkonnale ohtlikul viisil ja tuleohutusnõudeid eirates ning prügi ja jäätmete põleta-mine lõkkes. Küttekoldes võib põletada ainult immutamata ja värvimata puitu. Kiletamata paberit ja kartongi on lubatud põletada ainult koguses, mis on vajalik tule süütamiseks, sest pabe-rit on võimalik ringlusse võtta. Aia- ja haljastusjäätmed saab edukalt kom-postida või anda need üle jäätmeve-dajale. Koduses lõkkes toimub mitte-täielik põlemine, mille käigus tekib erinevate mürgiste gaaside segu. Kodu-

ses lõkkes ei tõuse temperatuur piisa-valt kõrgele, et ohtlikud ained saaksid ära põleda, selle asemel satuvad need õhku. Saasteained langevad maapin-nale, kus me kasvatame oma aiasaadusi ja lõpuks jõuavad jäätmete põle-tamisel tekkinud ühendid ringiga ta-gasi meie toidulauale. Lõkke tegemise meelepea: ○ Lõket tee vaid selleks sobiva il-maga (tuulevaikne). ○ Jälgi, et lõkkease oleks hoone-test, metsast ja muust süttimis-ohus olevatest esemetest ohutus kauguses. ○ Põletada võib ainult immutama-ta ja värvimata puitu. Kiletama-ta paberit ja kartongi on lubatud põletada ainult koguses, mis on vajalik tule süütamiseks. ○ Keelatud on jäätmete põletami-ne lõkkes. ○ Keelatud lõkke tegemine teisi oluliselt häirival (rohke suitsu te-kitamine) või inimese elule, va-rale ja keskkonnale ohtlikul vii-sil ja tuleohutusnõudeid eirates. ○ Metsas tohib lõket teha selleks ette valmistatud ning tähistat-ud kohtades. ○ Kulu põletamine on aastaring-selt keelatud!

KADRIALJAS
Jäätmespetsialist

Kärdla osavalla juhtimise võtab üle Tiit Reha

Alates 11. aprillist juhib Kärdla osavalda Tiit Reha (pildil), kes jätkab ka Emmaste osavalla vanemana.

Hiiumaa vallavanema Hergo Tasuja sõnul liidetakse Emmaste ja Kärdla osavalla vanema tööülesanded nii, nagu seda on varasemalt tehtud Pühalepa ja Kõrgessaare osavaldade juhtimisega. Pühalepa ja Kõrgessaare osavaldude juhib alates selle aasta veebruarist Liili Eller.

Tiit on pärit Emmaste piirkonnast. Töökogemuse Hiiumaal sai ta Hiiu Kaluris ning Hiiumaa Tarbijate Ühistus, enne kui vee-
randsajandi eest mandrile suundus. Seal tegutses ta kaubanduse ja autoäri valdkonnas. Emmaste osavalla vanemaks sai Tiit Reha 2021. aasta lõpul.

Tiit loodab heale koostööle osavallakoguga ning Kärdla elanike aktiivset kaasalöömisele Kärdla elu edendamisel ja murekohtadest teavitamisel.

Lauka Kooli direktorina alustab Anneli Sadam

Alates 1. aprillist alustas Lauka Kooli direktorina Anneli Sadam, kes jätkab ka senises ametis, Emmaste Kooli direktorina.

Abivallavanem Liisi Mäeumbad ütles, et vallavalitsus tegi Anneli Sadamale ettepaneku asuda Lauka Kooli juhtima pärast seda, kui konkurss koolijuhileidmiseks luhtus.

„Anneli Sadam on tõestanud ennast väga tugeva haridusjuhina, saades hakkama nii kooli arengute, eelarve kui ka inimeste juhtimisega,“ ütles abivallavanem.

Anneli omandas pedagoogilise kõrghariduse loodusteaduste erialal Tartu Ülikoolis. 1998. aastal alustas ta tööd Käina Gümnaasiumis. Emmaste kooli juhib Sadam alates 2021. aasta sügisest.

Sõru Muuseumi juhib Eve Ellermäe

Alates 1. aprillist alustas Sõru Muuseumi juhatajana tööd Eve Ellermäe, kes seni töötas Hiiumaa Vallavalitsuses kultuuri-spetsialistina.

Eve Ellermäe on pärit Emmaste kandist ning on enda sõnul pärast põhikooli ärakaranud ning pärast 25 eemalolekuaastat tagasitunud hiidlane. Sellise tagasitunud hiidlase kohta vist seltsinime veel pole leiutatud, muigab ta. „Kuna olen siitkandist pärit, olen näinud läbi aja Sõru sadamaala, sh Sõru muuseumimaja arengut ja muutumisi ning olen nüüd rõõmus võimaluse üle töötada südamelähedases valdkonnas ja panustada oma teadmiste ja oskustega kodukandi ellu. Lühidalt öeldes – soov on aidata kaasa meie kultuuripärandi hoidmisele, kogukonna elavdamisele ja piirkondlikule arengule,“ ütleb Eve.

Avalike suhete spetsialistina alustas Triinu Rajasalu

Triinu on sündinud ja kasvanud Tallinnas. Koolihariduse omandas Piritas Keskkoolis ning seejärel lõpetas Tartu Ülikoolis avaliku halduse eriala, täiendades end vahepeal Tampere Ülikoolis politoloogias ja rahvusvaheliste suhete alal.

Varasemalt on Triinu töötanud Välisministeeriumi avalike suhete osakonnas, Sydney ja Peterburi peakonsulaatides ning Eesti suursaatkondades Londonis ja Washingtonis. Samuti on ta olnud Tallinna Piritas linnaosa vanem ja kuulunud Tallinna Linnavolikogu ning Piritas Linnaosakogu koosseisu.

24 aastat tagasi soetas koos perega Hiiumaale suvekodu. „Esi-algu rajatud suvisest elamisest on saanud ajapikku aastaringne peatuspaik. Mida kaugemal ma välislahetuses olin, seda tugevam oli igatsus mitte ainult Eesti, vaid justnimelt Hiiumaa järele. Mul on hea meel, et pikaajaline unistus Hiiumaal igapäevaselt elada on saanud teoks,“ kirjeldas Rajasalu.

Triinu vaba aeg kuulub kokandusele, aiandusele ning ka mereaerutamisele.

Hiiumaa Arenduskeskus alustab taskuhäälinguga „Tegus hiidlane“

Hiiumaa Arenduskeskus käivitab taskuhäälingu kanali „Tegus hiidlane“, mille eesmärgiks on tuua fookusesse kodusaare majanduskeskkond, pakkudes laiemale auditooriumile võimalust Hiiumaa tegemiste ja ettevõtmistega kursis olla. Saadetakse on oodatud ka külalised, sealhulgas Hiiumaa ettevõtjad, eksperdid, ametnikud, arvamusliidrid ja muidu tegusad hiidlased.

Taskuhäälingus saavad olema järelekuulatavad ka viimase kahe aasta jooksul toimunud vestlusõhtud Hiiumaa ettevõtjatega, kus igal vestlusõhtul keskenduti ühele Hiiumaa ettevõtlusvaldkonnale ning tutvustati selle valdkonna hetkeolukorda, tuleviku perspektiive ning murekohti.

„Minult küsiti, miks ei ole meie vestlusõhtuid võimalik kuulata *podcast*’ina. Tõepoolest, arenduskeskuse tegevuses tekib ja liigub ohtralt olulist ja kasulikku teavet, millest võiksid osa saada ka need huvilised, kes ei saanud üritustel isiklikult osaleda. Inimeste info tarbimise harjumused

on laienenud ning silmadega teksti lugemine pole enam ainus võimalus. Paljud soovivad neile vajalikku või huvitavat materjali kuulata jalutades, sportides, aiatöid tehes või autoga sõites. Oleme paljud meie sündmused kvaliteetselt üles salvestanud, seepärast ei ole keeruline neid taskuhäälingus jagada,“ selgitas Hiiumaa Arenduskeskuse juhataja Lukas.

Esimeseks saateks on 4. aprillil toimunud vestlusõhtu ettevõtjatega, kus koos aastakümneid Hiiumaal tegutsenud ettevõtjatega vaadati ajas tagasi ja meenutati seiklusi kunagisest ettevõtete loomisest ja käigushoidmisest. Kuigi suur osa uue taskuhäälingu teemadest tuleneb viisil või teisel Hiiumaa Arenduskeskuse tegevusest, kaivatsetakse kajastada ka laiemat huvi pakkuvaid valdkondi.

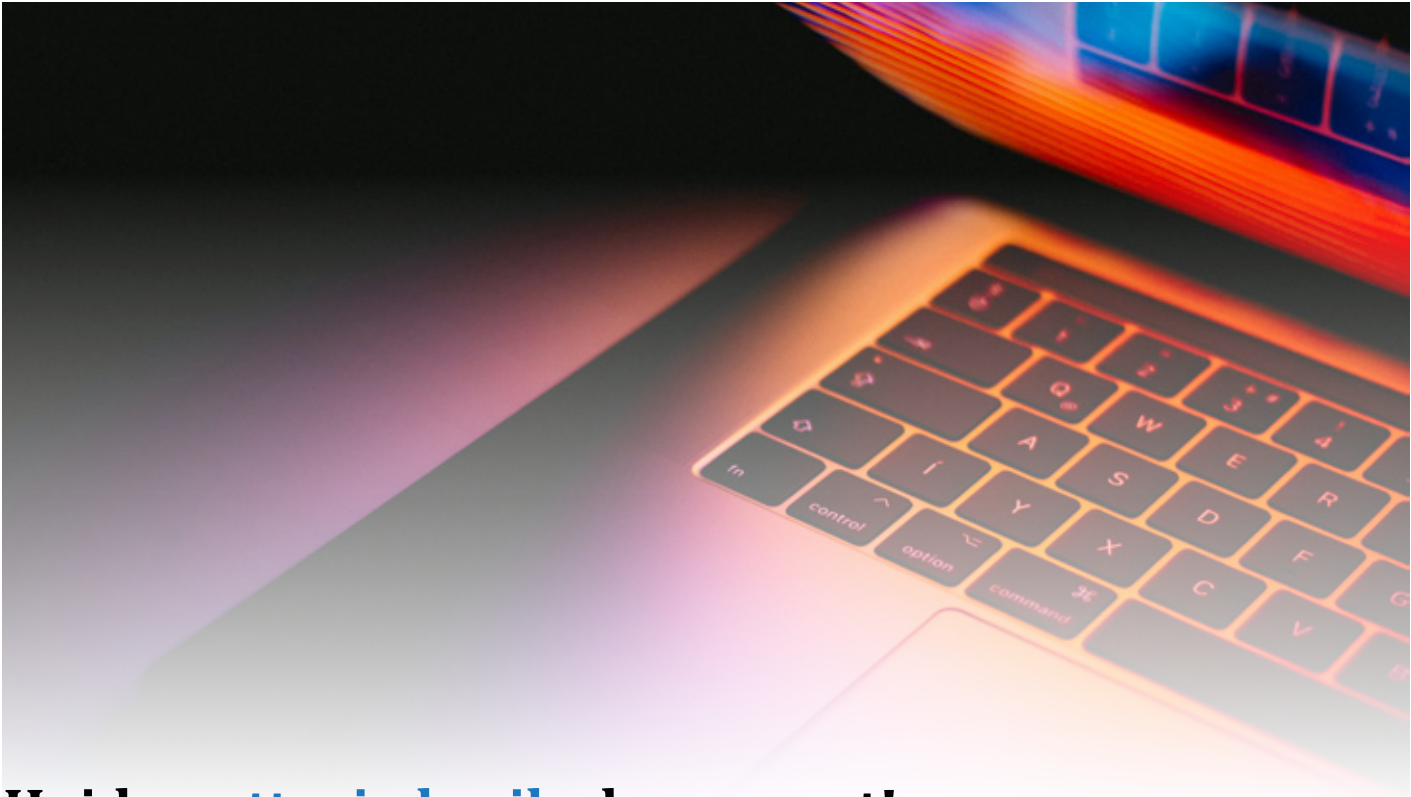
„Tutvustame ühistegevuse võimalusi, lähenevaid koolitusi ja suursündmusi, räägime toetusvõimalustest, peatume avaliku sektori panusel kohalikku majanduskeskonda, kuulame põnevaid arutelusid ja ja-

game aegumatuid kogemuslugusid,“ töö Lukas näiteks.

„Tegus hiidlane“ taskuhäälingut saab kuulata Spotify platvormilt ja esialgne plaan on jõuda uute lugudega kuulajateni vähemalt kord kuus. Teade iga järgmise saate ilmumisest avaldatakse Hiiumaa Arenduskeskuse kodulehel, sotsiaalmeedias ja infokirjades.

Taskuhäälingu loomist toetatakse maa-konna arengustrateegiate elluviimise toetusmeetmest.

Hoidu petturi ohvriks langemast!

Järjest enam teavitatakse juhtumitest, kus pangakontodel olev raha on langenud petturite saagiks. Suurem osa pettuseid pannakse toime internetis ning teo toimepanijad ei asu üldjuhul Eestis – inimestelt välja petetud raha liigub siit kohe edasi välisriikidesse ja -pankadesse ja kaotatud raha on võõrsilt tagasi saada peaaegu võimatu.

Samuti on kahju saanute hulgas aina rohkem hiidlasi. Seetõttu kordaks üle enne suurt suve, mis suvitajad ja turistid saarele ning tegemisi juurde toob, kuidas petuskeeme paremini ära tunda ja neist hoiduda.

Põhilised Eestis ringlevad pettuste tüübid

- Keegi helistab ja tutvustab end pangas esindajana, politseinikuna või Google'i assistendina. Enamjaolt kõneleb helistaja vene keeles. Nende kõnede kaudu antakse inimesele teada, et tema või tema raha on kuidagi ohus ja tuleb kiiresti tegutseda. Seejärel küsitakse isiklikku infot ja interneti panka sisenemiseks vajalikke koode.
- NB! Tegemist on petturitega ja mingeid isiklikke andmeid, PIN-koode jne edastada ei tohi. Riigiasutused ja ettevõtted ei küsi neid andmeid mitte kunagi.
- Saadetakse e-kiri, mis süüdistab kirja saajat kuriteos. Levinum süüdistus on lastega seotud porograafiliste videote vaatamine. Kirja saatjaks on justkui politsei, ministeerium või mõne teise riigi asjakohane asutus. Nõutavate summadega pakutakse justkui võimalust vabaks osta ennast toime-

pandud kuriteost.

NB! Tegelikult on tegemist petturitega ja sellistele kirjadele vastata ei tohi.

- Internetis nähakse reklaami, mis pakub väga tulusat investeerimisvõimalust. Reklaami avades suunatakse veebilehele, kus palutakse sisse logida ja investeerida 100–500 eurot, lubades sellega tuhandete eurode teenimist. Sellele järgneb petturite kõne, milles julgustatakse veelgi rohkem investeerima. Mingeid väljamakseid aga ei tule ja inimene jääb oma sissemakstud rahast ilma.
- Internetis pakutakse väga soodsa intressiga laenu või lubatakse suurt võitu. Laenu ja võidu saamiseks nõutakse erinevaid tasusid maksta teise riigi kontodele. Võitude loosi-
seks on tehtud võltslehed, millel on vähe jälgi ja mis on äsja loodud. Nende kaudu saadavad petturid lingi ja paluvad sisestada oma andmed – nii saavad petturid ligi pangakontole, mille tühjendavad.
- Tuleb SMS või e-kiri, mis palub sõnumis olevale lingile vajutada ja teha makse. SMS tundub usaldusväärne, sest näeb välja nagu oleks see tulnud pangalt või kullerfirmalt. Enamasti sisaldab sõnum linki, mille avamisel tuleb ette hästi järgi tehtud pangavõi kullerfirma kodulehekülge. Sellel võltsitud leheküljele oma krediitkaardi andmed sisestades, edastate aga petturile oma pangakonto ja krediitkaardi andmed.
- NB! Õige pank või kullerfirma ei saad selliseid linke kunagi.

- Internetis müüakse midagi väga soodsa hinnaga, kuid sageli kaob müüja peale tegemist ja temaga ei õnnestu ühendust saada. Ostetud kaup ei saadeta ja raha ei tagastata.
- Saabub e-kiri, mis palub teha makse teatud kontole. E-kiri tundub usaldusväärne ja tuleb äravahetamiseni sarnasena inimeselt või ettevõttelt, kellega on harjutud suhtlema. NB! Tegelikult on kirja taga pettur, kes on loonud libakonto ja raha kantakse tema arvele.

Neid pettuste tüüpe on veelgi ja neid luuakse üha juurde. Kahtlastele kõnede, linkide, pakkumiste, parem mitte vastata, kõned kohe lõpetada ja suhtlusesse mitte asuda – petturid on osavad veenmises. Kindlasti ei tohi edastada dokumendi andmeid ja pilte, koode ja muid isiklikke andmeid, mille kaudu on võimalik pangakontodele pääseda. Üksi ametiasutus ei küsi teie pangakoode ja kaardiandmeid. Pereliikmetelt või tehingu partneritelt tasub kahtluse korral alati telefoni teel üle küsida, kas nemad on teate saatjad või kas esitatud arve on korrektne.

Rohkem infot leiab pettuste kohta ka politsei- ja piirivalveameti veebilehelt politsei.ee, valides sealt politsei töö ja ennetuse. Seal on kirjeldatud enamlevinud pettuste tüübid, nõuanded enda kaitsmiseks ja kontaktid, kuhu ohvriks langemisel pöörduda.

KAILI KIIK

Kärdla politseijaoskonna piirkonna- ja menetlusgrupi juht

HIIUMAA SOTSIAALKESKUS VÕTAB TÖÖLE

TEGEVUSJUHENDAJA

KUI OLED EMPAATILINE, TASAKAALUKAS NING SULLE MEELDIB TÖÖTADA INIMESTEGA, OOTAME SIND RÕÕMUGA OMA MISSIOONITUNDEGA KOLLEKTIIVI.

SOBID MEILE TÖÖLE TEGEVUSJUHENDAJAKS KUI SUL ON VÄHEMALT KESKHARIDUS JA SA OLED LÄBINUD TEGEVUSJUHENDAJATE E-KOOLITUSE (SISSEJUHATAVA OSA TEGEVUSJUHENDAJATE 260-TUNNISEST BAASKOOLITUSEST, MAHUGA 40H) NING LÄBID EDASISE KOOLITUSE (ST ÜLEJÄÄNUD 220 TUNDI 260-TUNNISEST BAASKOOLITUSEST) KAHE AASTA JOOKSUL ALATES TÖÖLE ASUMISEST.

OMALT POOLT PAKUME:
PUHKUST42 KALENDRIPÄEVA AASTAS
TÄIENDKOOLITUSI JA SUPERVISIOONE
TÖÖKOHT ASUB KÄRDLAS HIIUMAA SOTSIAALKESKUSE PARGIKODUS
TÄISTÖÖAEG, VAHETUSTEGA TÖÖ 12/24 TUNDI ÖÖPÄEVAS, SISALDAB
ÕÕVAHETUSI

LISAINFO: TIIA LAANEJÕE
5302 0095 TIIA@SOTSIAALKESKUS.EE

Emmaste Põhikool

OTSIB MEESKONDA

KAUNITE KUNSTIDE ÕPETAJAT -

KUNST, KÄSITÖÖ, KODUNDUS

Pakume:

- Tunde 4.-9. klassis
- Töökoormust 0,5 ametikohta
- Lisaks käsitöömaja töö korraldamist

Ootame:

- erialast kõrgharidust
- avatust ja positiivsust

Millal?
Uus õpetaja alustab 15.08.2024

Kui väärtustad head haridust, oled uuendusmeelne ja naudid tööd lastega, siis saada oma CV koos haridust tõendava dokumendi koopiaga hiljemalt **12.05.2024** kool@emmaste.edu.ee

Lisainfo telefonil: +372 5345 3256

KEVADLAAT EMMASTES

Emmaste kevadlaad
11. mail 2024 kell 9-14
Emmaste Vaba Aja Keskuse juures.

Müügil taimed ja istikud, mest, käsitöö, ja muu omatoodang, toidu- ja tööstuskaup ning palju muud!

LAADALOTERII - Iga loos võidab!

Müügi kohtade registreerimine:
Heti Üksik, telefon 5691 2640 või 462 2444

DETAILPLANEERINGUD

Kärdla Tormi COOP detailplaneeringu koostamise algatamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine

Hiiumaa Vallavolikogu 21.03.2024 otsusega nr 185 algatati Kärdla Tormi COOP detailplaneeringu koostamine ja väljastati lähtetingimused ning jäeti algatamata keskkonnamõju strateegiline hindamine. Planeeringualana mõistetakse Heltermaa mnt 14a (37101:012:0131), Heltermaa mnt 16 (20401:001:0254), Heltermaa mnt 16a//Saia alajaam (37101:012:0480), Heltermaa mnt 16b (37101:012:0094) ja Ümarmäe tn 9 (37101:012:0039) maaüksuseid.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks maaüksustele sihtotstarbe määramine, hoonestusala ja arhitektuursete tingimuste määramine, ehitusõiguse määramine koos juurdepääsu, liikluskorralduse ja tehnorajatiste ja -võrkude väljaehitamiseks vajaminevate koridoride asukohad ja vajalikud servituutide alad, haljastuse ja heakorra põhimõtete määramine. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek muuta osaliselt Kärdla linna üldplaneeringut taotledes Heltermaa mnt 16b maaüksusele määratud maakasutuse juhtotstarbe muutmist korterelamu maast tootmis- ja ärimaaks.

Algatamise otsuse ja väljastatud lähtetingimustega saab tutvuda töö ajal Hiiumaa vallavalitsuses (Keskväljak 5a, Kärdla) ja Hiiumaa Vallavalitsuse avalikus dokumendiregistris.

Linnumäe külas Ojapõllu ja Kliiniku kinnistute detailplaneeringu vastuvõtmine ja avalik väljapanek

Hiiumaa Vallavolikogu 21.03.2024 otsusega nr 184 võeti vastu Hiiumaa valla Linnumäe külas asuvate Ojapõllu ja Kliiniku kinnistute detailplaneering (AA Arhitektid OÜ töö nr DP21-08). Planeeringuala suurus on ca 4,26 ha. Planeering näeb ette Ojapõllu ja Kliiniku kinnistute omavahelise ühise piiri kaotamise ning moodustatud maa-ala jaotatakse viieks eraldiseisvaks krundiks. Kõigile kruntidele määratakse hoonestusala, hoonete suurim lubatud arv krundil ja hoonete suurim lubatud ehitisealune pind koos olulismate arhitektuurinõuetega ja tehnovõrkude lahendusega. Detailplaneeringuga on tehtud ettepanek muuta Pühalepa valla keskosa üldplaneeringut muutes Ojapõllu katastriüksusel olev puhke- ja virgestusmaa juhtotstarve krundi 3-5 aluse maa osas elamumaaks.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub perioodil 9. aprill kuni 10. mai 2024 tööpäevadel tööajal Pühalepa osavalla valitsuses aadressiga Vallamaja, Tempa küla, Hiiumaa vald ja Hiiumaa valla veebilehel.

Avaliku väljapaneku ajal on kõigil huvitatutel võimalik planeeringulahendusega tutvuda ning vallavalitsusele kirjalikult sisulisi ettepanekuid ja arvamusi esitada.

Puliste külas Merelaine ja Rannalaine maaüksuste detailplaneeringu planeeringuala muutmine

Hiiumaa Vallavalitsuse 10.04.2024 korraldusega nr 251 otsustati muuta Puliste külas Merelaine ja Rannalaine maaüksuste detailplaneeringu planeeringuala suurus. Merelaine ja Rannalaine maaüksuste detailplaneeringu planeeringuala ligikaudne suurus on 3,06 ha ja see hõlmab Merelaine (katastritunnus 20501:001:1967) ja Rannalaine (katastritunnus 20501:001:1733) katastriüksuseid.

Korraldusega saab tutvuda Hiiumaa vallavalitsuses aadressiga Keskväljak 5a, Kärdla ja Hiiumaa valla veebilehel.

Palukülas Rajamäe ja Rajanurme kinnistute detailplaneeringu kehtestamine

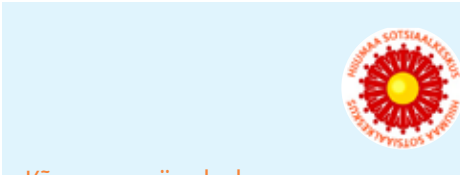
Hiiumaa Vallavalitsuse 10.04.2024 korraldusega nr 252 kehtestati Hiiumaa vallas Palukülas asuvate Rajamäe ja Rajanurme kinnistute detailplaneering (AA Arhitektid OÜ töö nr DP23-04). Planeering näeb ette Rajamäe (krunt 1) ja Rajanurme (krunt 2) katastriüksustele hoonestusala määramise kummalegi krundile kuni nelja hoone (elamu ja abihooned) püstitamiseks maksimaalse ehitisealuse pinnaga 400 m² koos olulismate arhitektuurinõuetega ja tehnovõrkude lahendusega. Rajamäe ja Rajanurme kinnistute detailplaneering on vastavuses Pühalepa valla keskosa üldplaneeringuga. Korraldusega saab tutvuda Hiiumaa vallavalitsuses aadressiga Keskväljak 5a, Kärdla ja Hiiumaa valla veebilehel.

Reigi küla Männa maaüksuse detailplaneeringu kehtestamine

Hiiumaa Vallavalitsuse 03.04.2024 korraldusega nr 235 kehtestati Reigi küla Männa maaüksuse (katastritunnus 39201:004:1400) detailplaneering (Dagopen Arhitektuuribüroo töö nr 23-37).

Detailplaneeringu eesmärgiks on jagada Männa maaüksus neljaks krundiks, määrata riigimaanteega külgnevale krundile ja põllumaa kirdeservas kavandatud krundile ehitusõigus üksikelamu ja abihoonete püstitamiseks, määrata arhitektuursete tingimused hoonetele, tehnorajatiste ja -võrkude väljaehitamiseks vajaminevate koridoride asukohad ja vajalikud servituutide alad. Kaks krunti jäävad ehitusõiguse taotluse puudumise tõttu põllumaaks ja metsamaaks.

Kehtestamise korralduse ja planeeringuga on võimalik tutvuda töö ajal Hiiumaa vallavalitsuses (Keskväljak 5a, Kärdla) ja valla veebilehele <https://atp.amphora.ee/hiiu-maavv/index.aspx?itm=312318>.

Kõrgessaare päevakeskuses

- Esmaspäeviti** kl 14.00 – 15.15 **tervisevõimlemise ring**. Juhendab Stel-la/Elle.
- Teisipäeviti** kl 9.30 – 11.00 **line-tantsu treening**. Juhendab Katrin.
- Teisipäeviti** kl 11.00 – 12.30 **toolitantsu treening**. Juhendab Katrin.
- Teisipäeviti** kl 15.30 – 16.30 **lauluansambel**. Juhendab Aave.
- Kolmapäeviti** kl 11.00 – 12.30 **line-tantsu treening**. Juhendab Katrin.
- Kolmapäeviti** kl 12.45 – 14.15 **seeniortantsuring**. Juhendab Katrin.
- Neljapäeval, **2. mail** alates kl 12.00 ja reedel, **3. mail** alates kl 8.00 **mas-saaziteenus**. Eelnev registreerimine Sigrid Petrilainen, tel 529 7429.
- Pühapäeval, 5. mail** algusega kl 12.00 Kärdla kultuurikeskuses Hiiu-maa Pensionäride Ühenduse **kevadpidu**. Osalustasu 10 eurot.
- Esmaspäeval, 6. mail** kl 12.30 – 13.45 Kõrgessaare II hooaja **mälu-mängu** IV voor.
- Neljapäeval, **16. mail** kl 13.00 **koosviibimine** Kõrgessaare päevakes-kuses. Transport: kl 11.50 Rootsi, Pihla; kl 12.30 Lauka, Viskoosa. Järgmi-ne koosviibimine 11. juunil Villamaa puhkekeskuses.
- Reedel, **17. mail** väljasõit **Käina ujulasse**, ujulas viibimine kl 11.00 – 13.00, vesivõimlemine kl 11.00 (juhendaja Helin Kääramees), jõusaali kasutamine. Osalustasu 6 eurot. Transport: kl 10.00 Kõrgessaare, Lau-ka, Viskoosa; kl 10.25 Kärdla.
- Esmaspäeval, 20. mail** kl 10.00 **kokkamine** eakatega.
- Esmaspäeval, 27. mail** alates kl 8.30 **pediküüriteenus**. Lisainfo Eve Heinmaa tel 516 3126.
- Maikuu võtab juuksur Sirje Vaku vastu kliente Kärdlas. **Teisipäeval, 4. juunil** alates kl 8.00 **juuksur** Sirje Vaku võtab vastu kliente Kõrgessaa-re päevakeskuses. Registreerimine tel 5666 2317.
- Lisainfo, transpordivajaduse teatamine ja tegevustes osalemise re-gistreerimine tel 5333 9472, Katrin.
- Kõrgessaare päevakeskuses saab **pesta pesu ja käia duši all**, eelnevalt kokku leppida. Innaga tel 504 2292.

Hellamaa perekeskus

- 10. maini** saab vaadata taaskasutusnäitust „Uuele ringile“.
- 25. mail** kl 11.00- 14.00 KIRBUTURG Hellamaa perekeskuse õuel. Tule müüma, ostma, vahetama. Registreerida 20. maiks tel 5694 1961.
- Kolmapäeviti** kl 12.00 saavad kokku Pühalepa Lustilised erineva-teks tegevusteks.

Omastehoolidus

- Omastehoolidajad kohtuvad 30. mail kl 15.00 Kärdlas, tegevustoas. Täpsem info Raililt tel 5308 1035.

TEADE

Sotsiaaltoetuste taotlemine

- 16. mail kell 11-12 sotsiaaltoetuste taotluste vastuvõtmine Vis-koosas. Info: Liis Sinilaid, tel 5855 3736, liis.sinilaid@hiiumaa.ee.

TEADE

Kuulmisrehabilitatsiooni Keskuse vastuvõtt
Reedel 10. mai 2024 algusega kell 9.00
Emmastes päevakeskuses

Võimalik lasta kontrollida kuulmislangust, hankida uusi kuuldeaparaate ja uuesti häälestada varasemaid kuuldeaparaate. Samuti on võimalik aparate remontida ning ka individuaalseid kõrvaotsikuid valmistada. Hooldada saab lasta nii kõrvataguseid kui ka kõrvasiseseid aparate.

Kuulmisuuringud ja pisihooldus on tasuta.

Informatsiooni saab Aimi Jaarmalt tel 514 4327.

18. mail 2024 kell 9-14

Käina kardirajal

HIIDLASTE KEVADLAAT

EST 1999
HIIUTATAA KUSA - PÄRAT
coop Hiiumaa

MEIE SEAST ON LAHKUNUD

- AUSTRA MÄNNAMAA
- LEHTI HEINAPUU
- TAIMI PALJAS
- EVA TIHANE
- VALDEK OJALA
- IVO VÄLI
- VAAPO VAHER
- AGO EESPAKK
- HANS KAEVAND
- SIIM KIVI
- HEINO KALMUS

SÜNDMUSED

APRILL 2024

N, 25. aprillil

○ Hiiumaa Kino: **kl 16–17.40** „Lohehoidja“, **kl 18–20** „Vääritusõjapidamise ministeerium“ Kärkla kultuurikeskuses. Pilet 6 €/7 €.

R, 26. aprillil

○ **kl 17** kinoõhtu Käinas kell „Lohehoidja“ jakl 19 „Tulnukas 2“. Pilet 6 €/7 €.

○ **kl 18.30–20** *kundalini* jooga Kassari rahvamajas. Tasu 10 €.

○ **R, 26. aprill – P, 28. aprill** viie maakonna harrastusteatri festival X provintsiteatri päev Kärkla kultuurikeskuses, etenduse pilet 5 €, päevapilet kõigile sel päeval toimuvatele etendustele 10 €.

L, 27. aprillil

○ *Disc*-golfivõistlus Kivipalu Open 2024 Allika külas.

P, 28. aprillil

○ **kl 17–21** *bowling* ukiirturniir meestele elamuskeskuses Tuuletorn.

○ **kl 18–19.30** *kundalini* jooga Kärklal Kärkla nukuteatris. Tasu 10 €.

○ **kl 18–20.20** Hiiumaa Kino: „Väljakutsujad“ Kärkla kultuurikeskuses. Pilet 6 €/7 €.

T, 30. aprillil

○ **kl 12** Maanekiri käsitööpoe avamine Coop Kõrgessaare kaupluses.

○ **kl 16** Kärkla Kooli solistide kontsert Kärkla koolis.

○ **kl 18–19.30** jooga ja heliteraapia Suuremõisa spordihoones. Tasu 5 €.

○ **kl 18** noorte ujumisvõistluste karikasari „Aasta ujuja 2023/2024“ Käina ujulas.

MAI 2024

K, 1. mail

○ Kärkla päev. Kärkla tähistab 86. sünnipäeva.

○ **kl 10.30–13** Kärkla linna XXXIV jooks. Eelregistreerumine on avatud kuni 28.04.2024 kell 20. Täpsem info: <https://hiiumaaspordikool.ee/>.

○ **kl 13.30** parimate jooksjate autastamine.

○ **kl 14** kokkuvõtte visioonikonverentsist.

○ **kl 14.15** isetegevuskontsert: Kärkla puhkpill, Kohvitantad, Naadresed, Tiina Tantsustuudio.

○ **kl 15.15** kook ja jook.

○ **kl 11–13.45** Kärkla visioonikonverents, Kärkla kultuurikeskuses.

○ **kl 19–21** TEMUFI poliitkomöödia „PIDU RIIGIKOGUS“ Kärkla kultuurikeskuses. Pilet 21 €–25 €.

○ **kl 16–16.30** esietendus „Hundi kõrva“ Kärkla Nukuteatris. Pilet 5 €.

○ **kl 10** spordihoones Ida-Kärkla ja Lääne-Kärkla vahel sõpruskohtumine kabes.

○ **kl 10–15** Nelja Nurga Galeriis „KE-VADPÜHASTUS“. Toome nurgatagustest välja Hiiumaa autorite loominguga ja saab loomingulises õhkkonnas teed juua.

○ **kl 10–21** Ambrosia Kreeka Kohvik ja Grill avamine Priiankrus, Sadama tn 4, Kärkla.

○ **kl 13** Hüipknäituse „Eiffel Ristna tuletornis“ avamine Ristna tuletornis. Näitus jääb avatuks kuni 31. oktoobrini.

○ **kl 18.30** *Disc*-golfi karikasarja Tour de Hiiumaa 2024 2. etapp, Allika küla.

N, 2. mail

○ **kl 17–19** orienteerumiseljapäevak Käina kooli juures. Info: www.hok.ee.

R, 3. mail

○ **kl 17.30** Emmaste kevadkontsert „Kägu kukub!“. Emmaste koolis.

L, 4. mail

○ **kl 18–14** avatud kalasadamate päev Roograhu sadamas.

○ **kl 10–12** hülgavaatlusretk Kärkla sadamast. Pilet 20 €–30 €.

○ Teeme Ära talgupäev. Lisainfo www.teemeara.ee, Ester Tammis, tel 5648 7057, estertammis@gmail.com.

○ **L, 4. mai – P, 5. mai** Hiiumaa Lead Open 2024 elamuskeskuses Tuuletorn.

P, 5. mail

○ Saarte karikas motokrossis I etapp Nurste krossirajal.

○ Hiiumaa koolinoorte MV orienteerumises Käina kooli juures.

○ **kl 17–19** Hiiumaa MV orienteerumises sprint Kärklal. Info www.hok.ee.

○ **kl 10–12** hülgavaatlusretk Kärkla sadamast. Pilet 20 €–30 €.

○ **kl 14** Sääre ranna koristustalgud Sääre ujumiskohas.

○ **kl 12** Kärkla kultuurikeskuses Hiiumaa Pensionäride Ühenduse kevadpidu. Pilet 10 €. Registreerumine päevakeskustes.

E, 6. mail

○ **kl 15–16** Kärkla muusikakooli tutvustav kontsert Kärkla muusikakooli saalis.

○ **kl 17.30** Käina huvikooli lauljate kontsert „Laulud emale“ elamuskeskuses Tuuletorn. Tasuta.

K, 8. mail

○ **kl 18–19** jooksuüritus „Ringlev kevad“ Kärkla linnapargis.

N, 9. mail

○ **kl 17–19** orienteerumiseljapäevak Kärkla staadionil. Info www.hok.ee.

R, 10. mail

○ **kl 12–15** Kärkla kultuurikeskuses konverents „NATO 20 – Eesti julgeolek“. Esinevad kaitseminister Hanno Pevkur, Euroopa Parlamendi saadik Marina Kaljurand, mereväge miinisõjajadivisjoni ülem kaptenleitnant Ott Laanemets, õhuväge ülem asetäitja kolonel Riivo Valge, kaitsepolitsei ameti esindaja. Sisepääs tasuta.

○ **kl 17** Hiiu Lehe Europarlamendi valimisdebatt Kärkla kultuurikeskuses. Osalevad: Marina Kaljurand, Urmas Paet, Jaak Madison, Ilmar Raag, Erki Savisaar, jt

○ **kl 10–14** ürasakiretk RMK kontoris Väike-Tiigi 8, Kärkla. Tasuta.

○ **kl 11–14** suur looduspäev 2. klassi õpilastele Tõrvaninal. Tasuta.

○ Merevägi Heltermaal – 10. mail silduvad Heltermaal mereväge alused, päeva jooksul on laevu uudistama oodatud kõik huvilised.

○ Täpsem info jooksvalt aadressil vald.hiiumaa.ee ja valla Facebooki lehel.

L, 11. mail

○ **kl 09–14** Emmaste kevadlaad Emmaste vaba aja keskuses.

○ **kl 10–12** hülgavaatlusretk Kärkla sadamast. Pilet 20 €–30 €.

○ **kl 12–14** Palade Loodushariduskeskuse VÄIKE TAIBU teaduskool Palade loodushariduskeskuses. Pilet 5 €.

○ **kl 18–20** Jazziliit 20 ja Kork LIVE: Sooäär, Talts, Kelp ja Laanesaar Šampanjabaar ja resto Kork Kärklal.

○ **L, 11. mai – P, 12. mai** massaaž Suuremõisas. Täpsem info paevavilk@gmail.com.

P, 12. mail

○ **kl 10–12** hülgavaatlusretk Kärkla sadamast. Pilet 20 €–30 €.

○ **kl 18**, Linnulauljakavadine loodus" - loodusõpe Tartu Ülikooli loodusmuuseumi ja botaanikaia projekti juht bioloog Kaarin Heinaga. Kogunemine kl

8 Kärkla bussijaamas.

○ **kl 18–19.30** emadepäeva kontsert Kärkla kultuurikeskuses. Esinevad saksofonist Raivo Tafenau, laulja ja viiuldaja Marianne Leibur ja kitarrist Ain Agan. Pilet 5/10 €.

K, 15. mail

○ kl 19–20 tantsulavastus RHYTHMUS–ETA tantsuagentuur Kärkla kultuurikeskuses. Pilet 5 €–10 €.

N, 16. mail

○ **kl 17** Kuressaare Hariduse Kooli tütarlastekoori KRESSENDO ja Hiiumaa Tütarlastekoori kontsert Kärkla Muusikakooli saalis. Tasuta.

○ Dago karikasarja etapp Kärkla sadamas.

○ **kl 17–19** orienteerumiseljapäevak Malvastes. Info www.hok.ee.

L, 18. mail

○ **kl 09–14** Hiidlaste kevadlaad Käinakardirajal, müüjate registreerumine ruta.tammeveski@hiiumaa.coop.ee.

○ **kl 10–12** hülgavaatlusretk Kärkla sadamast. Pilet 20 €–30 €.

○ **kl 18–23** muuseumiöö, sisepääs Suuremõisa lossi 1 €. Kl 20 giidituur „Kunstikogu Suuremõisa lossis“ Tiitu Metsariga.

P, 19. mail

○ **kl 10–12** hülgavaatlusretk Kärkla sadamast. Pilet 20 €–30 €.

K, 22. mail

○ **kl 09–17** juhtimis- ja enesearengukoolitus naistele „Kui juhivad, siis tee seda hästi“. Hiiumaa arenduskeskuses, registreerumine kuni 14.05.2024. Tasu 65 € (+ km).

N, 23. mail

○ **kl 17–19** orienteerumiseljapäevak, Palade spordihoones. Info www.hok.ee.

○ **kl 18** Pühalepa kevadkontsert Soera talumuuseumi õuel.

R, 24. mail

○ **kl 18–19.30** „Kassari klassika 2024“ Kassari kabelis.

○ **kl 18–22** Yx jock palun! Atla Distillery Hiiumaal Puulauu kõrtsis.

○ **kl 10–18** Hanakubari lilleseade kursus Yasuko Okiga Suuremõisa lossis. Osalustasu kiiretele (registreerudes kuni 30. aprillini) 120 €, pärast seda 145 €. Registreerumine <https://bit.ly/yasukookicourses> kuni 15. maini.

○ **R, 24. mai – P, 26. mai** Kärkla *race* Kärkla sadamas.

○ **R, 24. mai kl 12 – P, 26. mai kl 17** Hiiumaa loodusmatk Kõpu poolsaarel **L, 25. mail**

○ **kl 10–16** avatud meelte aed. Suuremõisa aiapäev Suuremõisa lossis. Taimemüük, ürdikohvik, aia- ja pargituur, kunstinäitus, töötoad, koolitused, Jaapani teetseremoonia, tee valmistamise kursus. Töötoad eelregistreerumise kohad on piiratud. Täpsem info www.hak.edu.ee.

○ Tuulekala festival koos Grillfest suure kogupere grillipeoga Orjaku sadamas. Trollinguvõistlusele registreerumine toimub 6. – 19. maini. Tegevust jagub kogu perele. Tasuta. <https://hiukala.org/tuulekala-festival/>.

○ **kl 10–12** hülgavaatlusretk Kärkla sadamast. Pilet 20 €–30 €.

○ **kl 11–14** kirbuturg Hellamaa perekeskuses.

○ **kl 11–22** sisemaailmakoristuspäev Viscosa kultuuritehases.

○ **kl 14–15** Hiiu ihuhoolduse viirukite töötuba. Avatud meelte aed Suuremõisa lossis. Tasu 15 €.

P, 26. mail

○ **kl 16** merelaulude seltsis laulmine Louluuilaude seltsiga Kärkla nukuteatris.

E, 27. mail

○ **kl 18** Eesti Rahvaluule Arhiivi juhtõhtu „Muinas- ja muidujutte Hiiumaalt“ Hiiumaa Muuseumi Pikas Majas Kärklal.

T, 28. mail

○ **kl 18–19.30** Noorte ujumisvõistluste karikasarja „Aasta ujuja 2023/2024“ Käina ujulas.

K, 29. mail

○ **kl 18** Rudolf Tobias 151 – ERSO vaskpillikvintett, Käina huvikooli ja Rudolf Tobiasi nimelise Kärkla muusikakooli noored muusikud, Kärkla Kammerkoor ja Helgi Põllu, Käina huvi- ja kultuurikeskuses. Tasuta.

○ **kl 18** nonimisvõistluste karikasarja „Noor TipuTegija 2023/2024“ elamuskeskuses Tuuletorn.

N, 30. mail

○ Dago karikasarja etapp Kärkla sadamas.

○ **kl 17–19** orienteerumiseljapäevak Kaibaldis, Koitma Teelt. Info www.hok.ee.

NÄITUSED

NELJA NURGA GALERII

Avatud R, L kl 11–15 ja kokkuleppel.

○ Maret Kukkuri isiknäitus FRAGMENTID avatud kuni 27.04.

○ Alates 4. maist on galeriis üleval Robin Nõgisto näitus - HIPPIE GIPSY ROYGBIV MACHINE / HIPI MUSTLAS POKRSIV MASIN.

Lahti rullub Nõgisto mustlaslik, hipi-, pop- ja sürreaalne maailm. Sära ja pisarad, mida looming kajastab, on kokkukukkunud autori aegruumi kehas. Rännates pimeduses, tehes aega parajaks tühjuses, kus valguskiiruse aeglus kukub kauge valguse-ideede ja mõtestamise spektris otse võrkkesta.

Sealt võib kokku ilmutada nii mitmeid erinevaid võnkeid, mis tõmbuvad justkui mustad augud ja kiirivad erinevaid tõlgendusi – jäädes piltidena raamidele.

Galerii müügiosas Hiiumaa ja Hiiumaaga seotud loojate looming. Kontakt: Kaja Hiis-Rinne, tel 510 9255; Helle-Mare Kömmus, tel 529 9429; Kalli Sein, tel 503 2246 või sõnumi-

tes www.facebook.com/neljanurga.

KÄRDLA KULTUURIKESKUS

E–R kl 10–18

○ Marian Lavingu maalide näitus avatud näitusruumis kuni 1. maini.

○ Malle Pahapilli maalide näitus avatud 1. maist.

○ Käsitööselti näitus „Vanade pitside uus elu“. Avatud sammassaalis 15. aprillist – 15. maini.

○ Kultuurikeskuse laste loomerinigi näitus. Avatud sammassaalis 20. maist – 1. juunini.

HIIUMAA MUUSEUMID

Hiiumaa Muuseumi Pikk Maja

Avatud E–R kl 10–17, L kl 10–15.

○ Näitus „Istmete ilu“ avatud kuni 16. juunini.

○ **Kaljo Põllu näitus „Ürgseid alg-elemente ehk arhetüüpe otsides“** avatud kuni 16. juunini.

Avatud meenepood ja laste mängutuba.

Kassari muuseumimaja

Aprillis avatud T–L kl 10–17

Alates 1. maist E–P 10–18.

○ Püsinäitus „**Elu saarel. Tuli, vesi, õhk, maa**“.

○ Näitus „**Arheoloogilised välitööd Eestis 2023**“ avatud kuni 12. maini. Avatud meenepood.

○ **RISTNA TULETORN**

○ 1. mail kell 13 avatakse Ristna tuletorni hüipknäitus „**Eiffel Ristna tuletornis**“.

Näitus jääb avatuks kuni 31. oktoobrini. Kõpu poolsaarel Hiiumaa läänepoolse kõrgub Ristna tuletorn, mille rajamisest möödub tänäva 150 aastat. Sagedaste udu-

dega Soome lahes, kus meremehed tihti jäaga rinda pistavad otsustati 1874. aastal püstitada 27 m kõrgune raudtorn, mille metallstruktuur teostati prantsuse inseneri Eiffeli töökojas, nagu eelmäng viieteistkümnenda aasta pärast valmivale kuulsale Pariisi tornile. Alates 1. maist on tuletorni jalamil võimalik tutvuda torni virtuaalse mudeliga selle ehitamise algul kujul ning torni galeriis saada osa selle põnevast tekkeloost.

○ Ristna tuletorni uuring on osa arhitekt Indrek Laosi laiemast ajalooliste metalltuletornide uurimusest. Ristna tuletorni kohta on võimalik rohkem teada saada ja uurimust toetada uurimistöökoduleheküljel www.ristnaeiffel.ee.

TUULETORN

T–R kl 15–21, L–P kl 12–21

○ **EXPO** ja näitustealal kuni 27.04 näitus „**Imeline Hiiumaa läbi nelja aastaaja läbi viie pere silmade**“, korraldaja Ingrid Purge ja MTÜ Tuultetee.

SÕRU MUUSEUM

○ Püsinäitus „**Taasleitud asjad**“, näitus „**Mootorpurjekas Alar**“ ning väike Liia Lüdigi-Algvere teoste näitus. Näituste külastamine, koguga tutvumine ja ruumide kasutamine eelneval kokkuleppel. Tel 524 2080, eve.ellermee@hiiumaa.ee.

KÄINA KOOL

○ Liia Lüdigi-Algvere etnograafi-

liste akvarellide näitus „NELIAASTAEGA. Küidulkõndimisi.“ Käina koolis I ja II korrusel. Vaadatud tööpäeviti kuni kl 15.30.

SUUREMÕISA LOSS

E–R kl 9–16 püsinäitus, giidituurid lossis. Külastamise kokkulepped tel 515 8381, info@suuremoisaloss.ee.

KÕRGESSAARE RAAMATUKOGU

E, T, K, R kl 11–18, N kl 10–17

○ **Kõrgessaare osavallaga seotud kunstnike näitus „Assortii“**. Fotod: Tiit Leito, Meeli Küttim, Tiina Kattel; maalid: Märt Rannast, Valev Sein, Tiit Jürisson, Siret Põllu, Anne-Ly Grab; klaasikunst: Kalli Sein; tekstiilikunst: Ainikki Eiskop.

HIIUMAA KAUBAMAJA

○ Trepihallis Hiiumaa Gümnaasiumi õpilastööde näitus.

KÄINA KONSUM - EHITUSKESKUS

○ Kohvikualal näitus Torupilli Jusist.

